

MØTEINNKALLING

Utvalg: **Studieutvalget ved Det juridiske fakultet**
Møtested: Styrerommet, Det juridiske fakultet
Møtedato: 14.02.2018
Tidspunkt: 12:15

Det blir servert lunsj. Eventuelt forfall må meldes snarest til Maren Charlotte Bø.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Saksliste

<i>Saksnr</i>	<i>Tittel/beskrivelse</i>	<i>U.off.</i>	<i>Arkivref.</i>
SU 1/18	Referatsaker til møtet i Studieutvalget 14.02.2018		2018/690
SU 2/18	Orientering om studieutvalgets kompetanse og delegasjoner		2018/261
SU 3/18	Gjennomføring og frafall på masterstudiet i rettsvitenskap		2016/923
SU 4/18	Rapport om utdanningsvirksomheten 2017, og innspill til årsplan 2018		2018/697
SU 5/18	Evalueringsrapport om undervisning på masterstudiet i rettsvitenskap høstsemesteret 2017	X	2018/711
SU 6/18	Forslag til endring av fagansvarlig i faget JUR-3622 International Environmental Law and Climate Change in the Arctic		2016/857
SU 7/18	Sammenslåing av undervisningen i fagene kontraktsutforming og kontraktsforhandling, samt endring i timefordelingen på 3. avdeling høsten 2018		2018/819
SU 8/18	Søknad om dispensasjon fra tregangerregelen	X	2018/739
SU 9/18	Stengt suppleringsopptak høsten 2018		2017/2762
SU 10/18	Orienteringssak om endring av pensum på 4. avdeling - samerett		2018/533

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
14.02.2018

Sak:
1/18

Referatsaker til møtet i Studieutvalget 14.02.2018

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget tar referatsakene vedlagt til orientering.

Vedlegg

- 1 Undervisningsterminer for studieåret 2018/2019
- 2 New Master program in Environmental Law
- 3 Tilbakemeldinger på nominasjoner Utdanningskvalitetsprisen for høyere utdanning 2017

Kjersti Dahle
studiesjef

Maren Charlotte Bø
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Avdeling for bygg og eiendom
Avdeling for forskning og utviklingsarbeid
Avdeling for IT
Avdeling for kommunikasjon og samfunnskontakt
Det helsevitenskapelige fakultet
Det juridiske fakultet
Det kunstfaglige fakultet
Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi
Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning
Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi
Fakultet for naturvitenskap og teknologi
Tromsø Museum - Universitetsmuseet
Universitetsbiblioteket
Studentparlamentet

Undervisningsterminer for studieåret 2018-2019

Rektor har i samråd med universitetsdirektøren fastsatt følgende undervisningsterminer.

Høst 2018: tirsdag 14. august – tirsdag 18. desember

Vår 2019: tirsdag 8. januar – fredag 14. juni

Universitetsledelsen forutsetter at alle studieprogram starter undervisning ved semesterstart.

Vennlig hilsen

Anne Husebekk
rektor

Jørgen Fossland
konst. universitetsdirektør

Saksbehandler: Joakim Bakkevold

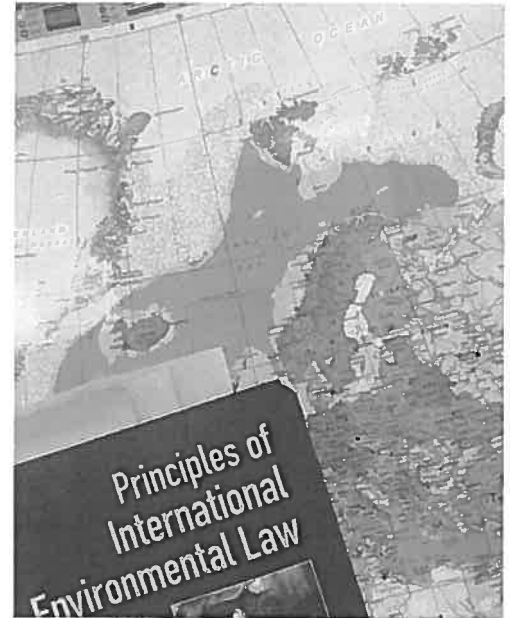
New Master program in Environmental Law

The Nordic Council of Ministers have recently approved the application for funding to create a two-year joint master program in Environmental Law at UiT, the University of Uppsala and the University of Eastern Finland.

Trude Haugseth Moe 12.01.2018 11:02 (Sist oppdatert: 12.01.2018 11:12)

UiT the Arctic University of Norway together with Uppsala University (Sweden) and University of Eastern Finland in Joensuu (Finland), will in 2019 launch a Nordic Master Programme in Environmental Law (NOMPEL), thanks to funding by the Nordic Council of Ministers.

NOMPEL will include three phases: The first entails an introduction to environmental law, including the role of law and the functions of particular environmental legal instruments in environmental policies. In the second, students specialise in two substantive areas: natural resources and biodiversity protection law and climate change and energy law. During the third phase, the student shall write a thesis in either of the two legal specialisation fields.

The NOMPEL programme will be the first joint programme in the field of law funded through the Nordic Council of Ministers. Its objective is to make higher education in the Nordic Region more international and offer joint programmes that are research-based and build on the participating universities' areas of excellence.

The NOMPEL programme is coordinated by Uppsala University. The first students will be admitted in August 2019, with an annual intake of 25 students. The students will take their courses at all three universities during the two-year programme.

Se mottakertabell

Saksbehandler: Pål Adrian Clausen Ryen

Vår ref: 17/02230-33

Vår dato: 21.11.2017

Deres ref:

Deres dato:

Tilbakemeldinger på nominasjoner Utdanningskvalitetsprisen for høyere utdanning 2017

Vi viser til nominasjon til Utdanningskvalitetsprisen 2017.

Kunnskapsdepartementets pris for fremragende arbeid med utdanningskvalitet i norsk høyere utdanning, er i år utdelt for 17. gang. Prisen har som mål å belønne fremragende arbeid med utdanningskvalitet i norsk høyere utdanning, og stimulere institusjonene og fagmiljøene til systematisk arbeid med å videreutvikle kvaliteten på utdanningene sine. Prisen er på én million kroner og tildeles i sin helhet til ett tiltak.

NOKUT mottok åtte nominasjoner fordelt på syv institusjoner:

- A Peer-mentoring model for accelerating employability of students in higher education, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet
- Førstehjelpesuka, UiT- Norges arktiske universitet
- MV2015 Medievitere i praksis – praktisk-teoretisk bacheloroppgave, NTNU
- Nasjonal delprøve i medisin, NTNU og Universitetet i Oslo
- Occupational health in developing countries. Et massive open online course- MOOC, Universitet i Bergen
- Strafferetten i ny drakt, UiT- Norges arktiske universitet
- Studentproduksjon ved ekstern institusjon, Høgskolen i Østfold
- Utvikling av profesjonelle læringsfellesskap i faglærerutdanningen i musikk, Høgskolen i Innlandet

Nominasjonene ble vurdert av en jury bestående av:

- Forhenværende direktør Jørgen Thorslund, University College Lillebælt (Danmark)
- Professor Niina Nummela, University of Turku (Finland)
- Professor emerita Ingrid Maria Hanken, Norges musikkhøgskole
- Førsteamanuensis Jens Kristian Fosse, Høgskolen i Bergen
- Student Madeleine Sjøbrend, NSO/NMBU
- Student Christoffer Vikebø Nesse, NSO/NTNU

Juryens vurdering av årets vinner:

Nasjonal delprøve i medisin - NTNU, Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen og UiT Norges arktiske universitet.

Juryen presenterer med glede årets vinner av Utdanningskvalitetsprisen. Tiltaket, som er knyttet til vurdering og tilbakemelding, har allerede fått nasjonal betydning. Juryen vil spesielt trekke frem omfanget av nybrottsarbeidet, systematikken og involveringen av studentene, samt den brede forankringen av tiltaket som årets vinner har fått til i fagmiljøene på de deltagende institusjonene. Tiltaket bygger på en solid kunnskapsbase. Juryen berømmer de involverte for deres helhetlige og grundige arbeid, og for det sterke fokuset på utdanningsoppdraget som tiltaket springer ut av.

Nasjonal delprøve i medisin er et samarbeid mellom de fire medisinske fakultetene ved NTNU, UiB, UiO og UiT. Disse fire institusjonene har etablert et systematisk samarbeid og utvikling rundt vurdering i og av medisინutdanningene. Tiltaket startet i 2015, men kan allerede vise til gode resultater og innovative praksiser på nasjonalt nivå.

Premisset er at utviklingsprosessene knyttet til nasjonal delprøve skal foregå sammen med studentene og med en omfattende peer-review av oppgavene og fasit. Dette gjør tiltaket spennende og nyskapende.

Dette er et tiltak der læring står i fokus, for studenter, ansatte og organisasjon, og hvor kontrollfunksjonen er satt i andre rekke. Bruk av digitale verktøy gjør det mulig å gi rask tilbakemelding i stort volum, noe som gjør at studentene har mulighet til å utvikle egen kunnskap i god tid før endelig eksamen. Studentene har i tillegg mulighet til å påvirke prøven i flere ledd, også etter at prøven er besvart. De gis mulighet for å utfordre begrunnelsene som gis i fasiten, og prøven blir således en ny læringsarena for studentene. Tiltaket bidrar i tillegg til å validere oppgavene og motvirke vilkårlige forskjeller mellom medisინutdanningene i Norge. Juryen finner det imponerende at en slik omfattende prosess synes å foregå bottom-up. Juryen ser et stort potensiale i en slik ordning, ikke bare for studentenes læring, men også for organisasjonslæring ved institusjonene. Med bakgrunn i resultater fra prøven vil hvert enkelt studiested kunne se hvilke temaer og fagområder man trenger å styrke i utdanningen. Nasjonal delprøve i medisin gir både studenter og institusjoner en god mulighet til læring og utvikling. Modellen kan gi viktig inspirasjon for andre utdanninger som ønsker å utvikle nasjonale delprøver på tvers av institusjoner.

Juryens tilbakemeldinger til de øvrige nominasjonene:

A peer-mentoring model for accelerating employability of students in higher education, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)

Tiltaket A peer-mentoring model muliggjør utvikling av sentral kjernekompetanse som gjør studentene mer attraktive i arbeidsmarkedet. Modellen er utviklet og implementert av fagmiljøet som er ansvarlig for masterprogrammet i entreprenørskap og innovasjon ved Handelshøgskolen, NMBU. Peer-mentoring modellen representerer et unikt og nytt initiativ i avansert peer-learning i praksisbasert utdanning i Norge. Modellen har utviklet seg dynamisk gjennom tett samarbeid mellom fakultet og studenter siden 2014, og har gitt inspirasjon til å utvikle et nasjonalt mentorprosjekt med fem høyere utdanningsinstitusjoner.

Tiltaket er gjennomarbeidet og har tydelig kobling mellom forskning og utdanning. Tiltaket baserer seg på forskning om mentoring før disse teoriene tas inn i undervisningen og prøves ut i praksis. Det jobbes aktivt med

å videreutvikle konseptet og med publisering av resultater tilknyttet dette. Juryen vil berømme at tiltaket bygger på en solid kunnskapsbase både faglig og universitetspedagogisk.

Juryen mener at tiltaket svarer godt på behovet for å styrke læringsutbyttet i praksisbaserte entreprenørskapskurs, basert på refleksive læringsprosesser tett koblet på konkrete erfaringer. Rollene som studentene spiller i hverandres læring fremstår som et godt grep i denne sammenhengen. Avslutningsvis vil juryen påpeke at nominasjonen var godt skrevet med presise beskrivelser.

Førstehjelpsuka, UiT Norges arktiske universitet

Førstehjelpsuka utgjør den første delen av utdanningen førstehjelp og akuttmedisin for lege- og tannlegestudenter ved Universitetet i Tromsø, og gjennomføres i femte uke av studiet. Gjennom korte forelesninger fulgt av systematisk individuell ferdighetstrening i smågrupper blir studentene trent opp i livreddende førstehjelp og organisering av dette. Kurset er svært interaktivt, med andreårsstudenter som instruktører og hjelpelærere. Studenter deltar i planlegging, gjennomføring og evaluering av tiltaket. De gir også komprimerte førstehjelpskurs til elever på videregående skoler, med ca. 1000 deltakere per år.

Førstehjelpsuka har et solid konsept og er særs godt forankret blant studentene. Juryen ser at tiltaket er meget faglig sterkt. At studentene får en tidlig forsmak på hvordan arbeidslivet kan se ut, er meget positivt, fordi dette gir dem en større forståelse av hva de går til og virker motiverende. Studentene får tidlig møte andre aktører på tvers av fagfelt – blant annet Røde Kors, ambulansetjenesten og andre. Det er også et prosjekt som har vært gjennomført over en lengere tidsperiode og er veldokumentert. Juryen ønsker å berømme tiltaket for at det er studenter på andre året som står for organisering og gjennomføring. Prosjektet har inspirert medisinstudenter ved andre lærersteder til å starte opp lignende tiltak. Juryen skulle gjerne sett mer dokumentasjon på om tiltaket har innvirkning på studentenes øvrige prestasjon i løpet av studiet.

MV2015 Medievitere i praksis - praktisk-teoretisk bacheloroppgave, NTNU

Medievitere i praksis er et emne der studenter i medievitenskap bruker fagkompetansen de tilegner seg gjennom bachelorstudiet i yrkesaktuelle problemstillinger. Gjennom samarbeid med eksterne samarbeidspartnere får studentene mulighet til å observere og/eller delta i en bedrift eller institusjonsarbeid på områder som markedsføring, formidling, samfunnskontakt, arkivering eller liknende. Emnet legger dessuten opp til at studenten skal få erfaring med muntlig og skriftlig formidling av prosjekresultater.

Juryen anser det som positivt at studentene får mulighet til praksis tidlig i studiene. At tiltaket bygger på læring i praksis bidrar til styrking av utdanningskvaliteten. Juryen ser også overføringsverdi til andre studier. Tiltaket har forankring i forskning og det vises til gode resultater og økt rekruttering til masterstudiet. Imidlertid er ikke tiltaket i seg selv tilstrekkelig nyskapende, og juryen skulle gjerne sett et tettere samarbeid med studentene i utvikling og gjennomføring av tiltaket.

Occupational health in developing countries. Et massive open online course- MOOC, Universitetet i Bergen

Occupational health in developing countries er det første og hittil eneste Massive Open Online Course (MOOC) ved Det medisinsk-odontologiske fakultet, Universitetet i Bergen. Kurset omhandler temaet arbeidsmiljø og helse i utviklingsland og er på masternivå. Det har blitt utviklet og holdes i samarbeid med universiteter i Addis Ababa og Dar es Salaam. Kursets omfang er 4 leksjoner i uken i 6 uker, hver leksjon inneholder korte videoer, tekster som skal leses – godt illustrert med bilder og figurer, samt et diskusjonstema og en quiz til slutt. Alle punkter i leksjonen kan kommenteres av deltagerne, og de kan kommentere hverandres innlegg. Underviserne og doktorgradsstudenter bidrar aktivt underveis i kurset.

Juryen ønsker å berømme at tiltaket har et faglig godt grunnlag og bidrar til kunnskapsdeling mellom land i nord og sør. Til dette er MOOC et veldig godt egnet format. Det gir også mulighet for studentene å diskutere med andre som har førstehåndskjennskap til de problemstillinger som faget tar opp. En MOOC i seg selv er ikke veldig nyskapende, men synergiene og erfaringene som skapes når institusjoner i nord og sør samarbeider om undervisningen gjør prosjektet meget spennende.

Strafferetten i ny drakt, UiT Norges arktiske universitet

Prosjektet «Strafferetten i ny drakt» startet våren 2016. Bakgrunnen for prosjektet var en erkjennelse av at strafferettsundervisningen på fjerde studieår var et av de områdene i masterstudiet i rettsvitenskap hvor undervisningen hang fast i gamle tradisjoner, og hvor det var lite studentaktive og varierte læringsformer. Masterstudiet i Tromsø er organisert som et integrert masterstudium organisert i årsheter. Dette gjorde at endringene i motsetning til en kursmodell, lettere kunne omfatte det som tidligere var flere enkeltfag - strafferett, straffeprosess og til dels også menneskerettigheter. Det nye faget strekker seg i tid over nesten hele høstsemesteret. Allerede før semesterstart gjøres innføringsvideoer tilgjengelige for studentene.

I en ellers veldig tradisjonell utdanning bidrar tiltaket i utvikling av nye undervisningsmetoder for å få et økt læringsutbytte for studentene. Juryen anser det også som veldig positivt at tiltaket bidrar til et godt samarbeid mellom undervisning og praksis, da spesielt mellom studenter og eksterne aktører. Det er tatt grep som har økt kvaliteten på utdanningen. Det er tydelig at det satses på å utvikle rettsvitenskap og juryen er spente på å se hvordan dette vil påvirke jusutdanningen nasjonalt. Juryen mener likevel at tiltaket ikke er nyskapende i tilstrekkelig grad for å oppnå Utdanningskvalitetsprisen. Juryen anbefaler imidlertid at tiltaket videreføres.

Studentproduksjon ved ekstern institusjon, Høgskolen i Østfold

Innenfor studietilbudet Masterstudium i scenografi har Høgskolen i Østfold/Akademi for scenekunst (heretter omtalt som Akademiet) inngått avtaler med Norsk Teknisk Museum om forskningsbasert utdanning hvor kunstnerisk utviklingsarbeid og vitenskapelig forskning står i en symbiotisk forbindelse. Dette innebærer at studentene får anledning til å delta i museets forskning på sine planlagte utstillingsaktiviteter og andre forskningsaktiviteter ved museet. I tillegg får de mulighet til å produsere sine masterprosjekter samme sted. Det er også inngått tilsvarende avtaler med Trøndelag Teater og utstillingsprodusent *Iglhaut + von Grote* i Berlin. Gjennom disse avtalene får Akademiet mulighet til selv å forske innenfor et utvidet scenografibegrep, som inkluderer utstillingsscenografi.

Juryen synes dette er et veldig spennende prosjekt som legger godt til rette for studentenes utvikling og erfaring med å jobbe med faget i en reell arbeidssituasjon. Juryen er imponert over viljen til å satse på et prosjekt hvor innsatsfaktoren er høy for de involverte partene. Det er en dyp kobling til og forankring i fagfeltet. Dette gjør at prosjektet står på en solid faglig grunnmur både når det gjelder forskning så vel som kunstnerisk utviklingsarbeid.

Det er spesielt positivt at studenten som trekkes frem ikke bare designer en utstilling i teorien, men også gjennomfører sitt design på Teknisk museum. Juryen er dog usikker på overføringsverdien da det er et særs ressurskrevende prosjekt.

Utvikling av profesjonelle læringsfelleskap i faglærerutdanningen i musikk, Høgskolen i Innlandet

Musikkutdanningene har tradisjonelt bestått av en rekke ulike lærings- og undervisningspraksiser. Fagseksjonen i musikk på Høgskolen i Innlandet har, i dialog med studentene og praksisfeltet, iverksatt flere konkrete tiltak for å sikre en faglærerutdanning med tydelige læringsutbyttebeskrivelser og en sammenheng som er relevant for profesjonsområdene utdanningen kvalifiserer for. Som del av dette arbeidet er det etablert et prosjekt for å utvikle et profesjonelt læringsfelleskap hos personalet. Felleskapet har lagt særlig vekt på bruk av studentaktive og digitale læringsformer. I tillegg har de fokusert på bedre involvering av studentene som ansvarlige deltakere i egen læring og evaluerings- og tilbakemeldingsarbeid.

Høgskolen i Innlandet har gjort et grundig arbeid i revisjon av dette studieprogrammet. Juryen trekker frem at de har dokumentert god effekt i form av resultater, økt rekruttering til masterstudiet og lavere frafall. Det er godt forankrede prosesser som ligger til grunn, og det er tilrettelagt for at studentene skal kunne ha innvirkning på egen studiehverdag, blant annet gjennom månedlige møter. Juryen gir høgskolen honnør for at det er tatt tak i et helt utdanningsløp og at det er gjort et systematisk kvalitetsarbeid over lengere tid. Juryen mener dog at tiltaket ikke er tilstrekkelig innovativt til å kunne oppnå Utdanningskvalitetsprisen.

Med hilsen

Ole-Jacob Skodvin
analysedirektør

Pål Adrian Clausen Ryen
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert.

Mottaker	Kontaktperson	E-post	Adresse	Post
Høgskolen i Østfold (HiOF)	Hans Blom	hans.a.blom@hiof.no	Postboks 700	1757 HALDEN
Høgskolen i Østfold (HiOF)	Serge Von Arx	serge.p.arx@hiof.no	Postboks 700	1757 HALDEN
Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU)	Ole-Jørgen Torp	ole-jorgen.torp@nmbu.no	Postboks 5003 NMBU	1430 ÅS
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)	Jon Raundalen	jon.raundalen@ntnu.no	NTNU	7491 TRONDHEIM
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)	Björn Gustafsson	bjorn.gustafsson@ntnu.no	NTNU	7491 TRONDHEIM
Universitetet i Bergen	Iren Igesund	iren.igesund@uib.no	Postboks 7800	5020 BERGEN
Universitetet i Oslo	Frode Vartdal	frode.vartdal@medisin.uio.no	Postboks 1072 Blindern	0316 OSLO
UiT Norges arktiske universitet	Gunnar Ketil Eriksen	gunnar.eriksen@uit.no	Postboks 6050 Langnes	9037 TROMSØ
UiT Norges arktiske universitet	Inger Njølstad	inger.njolstad@uit.no	Postboks 6050 Langnes	9037 TROMSØ
Høgskolen i Innlandet	Stine Grønvold	stine.gronvold@inn.no	Postboks 400	2418 ELVERUM

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
14.02.2018

Sak:
2/18

Orientering om studieutvalgets kompetanse og delegasjoner

Innstilling til vedtak:

- Studieutvalget tar gjennomgangen av forholdet mellom utvalgets og prodekanens kompetanse til orientering.
- Studieutvalget tar delegasjonsoversikten til orientering.

Begrunnelse:

I januar 2018 ble det nye Studieutvalget vedtatt, og i den forbindelse er det ønskelig med en orientering og gjennomgang av forholdet mellom utvalgets og prodekanens kompetanse samt det øvrige delegasjonsforholdet til administrasjonen og avdelingslederne. Dette ble sist gjort 27. november 2013 i sak SU 92/13. Gjennomgangen skal bidra til å unngå uklare ansvarsforhold.

Vi ber om at Studieutvalget setter seg nøye inn i reglement for Studieutvalget ved Det juridiske fakultet (vedlegg 1), reglement for avdelingslederne ved Det juridiske fakultet (vedlegg 2) og dokumentet om Studieutvalgets ansvarsområder der delegasjon allerede helt eller delvis har funnet sted til administrasjonen (se vedlegg 3).

Studieutvalgets ansvar og kompetanse

Studieutvalgets ansvar og kompetanse fremgår av reglement for Studieutvalget av 25.6.2007, som sist ble endret av fakultetsstyret 17.6.2013:

«2.1 Generelt

Studieutvalget er programstyret for masterstudiet i rettsvitenskap og LLM-programmet i Law of The Sea. Studieutvalget har en koordinerende, rådgivende og rapporterende funksjon for begge studieprogrammene.

Studieutvalget skal:

- ivareta helheten i studieprogrammet og påse at det representerer både faglig bredde og faglig fordypning
- gi innstilling til fakultetsstyret om endringer i studieplan, reglement mv hvor fakultetsstyret har vedtakskompetanse
- se til at studentene blir ivaretatt både sosialt og faglig samt arbeide for et best mulig læringsmiljø
- drive pedagogisk utviklingsarbeid gjennom pedagogisk forum og på andre måter.

Studieutvalget utarbeider en årlig studieprogramrapport for masterstudiet i rettsvitenskap og oversender denne til fakultetet for innarbeiding i fakultetsrapporten. I studieprogramrapporten foreslås kvalitetsforbedringer for neste studieår i henhold til de føringer som er fastsatt i kvalitetssikringssystemet for Universitetet i Tromsø. Dersom studieutvalget merker tegn på svikt i ivaretagelsen av studentene eller svikt i kvaliteten i programmet, skal fakultetsstyret underrettes om dette.

2.2 Studieutvalget har avgjørelsesmyndighet i saker vedrørende:

- fagplaner og pensum
- oppnevning av oppgaveutvalg
- studiekvalitet og læringsmiljø
- obligatorisk praksis i studiet, for eksempel søknader om særplass, endret praksistidspunkt, godkjenning av yrkespraksis som tilsvarende obligatorisk praksis.
- spørsmål i forbindelse med eksamen, for eksempel prinsipielle saker om fritak fra eksamen, søknader om dispensasjon fra vilkår for oppmelding til eksamen, herunder tregangersregelen.
- Innpassing av utdanning fra andre læresteder.
- andre saker hvor avgjørelsesmyndighet er delegert fra styret
- andre saker i henhold til de enhver tid gjeldende regler og retningslinjer»

Forholdet mellom kompetansen til Studieutvalget og Prodekan for utdanning

Prodekan for utdanning er leder av Studieutvalget, jf. reglement for studieutvalget ved Det juridiske fakultet pkt. 1.

Nærmere regulering av kompetansen til prodekan for utdanning fremgår av pkt. 3:

«3. Møteordning

Utvalget fatter avgjørelser og gir uttalelser i møter. Utvalgets leder, eller nestlederen i hans/hennes fravær, kan fatte vedtak og gi uttalelser på utvalgets vegne i mindre viktige saker som ikke er av prinsipiell betydning, samt saker hvor møtebehandling ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for fakultetets virksomhet. I sistnevnte tilfeller skal saken så vidt mulig drøftes med minst en av studentrepresentantene i utvalget før vedtaket fattes eller uttalelse gis.

Forøvrig gjelder Universitetet i Tromsøs forretningsorden.»

Prodekanen opptrer altså på vegne av Studieutvalget og kan fatte vedtak i mindre viktige saker uten prinsipiell betydning, samt i øvrige saker hvor det er påkrevd vedtak som ikke kan vente til neste møte.

I visse perioder dukker det opp mange saker som må avgjøres raskt. Dersom det ikke blir tatt en rask avgjørelse kan det medføre at saksbehandlingen og flere viktige prosesser stopper opp. Dette vil særlig gjelde for tidsrommet mellom siste møte før sommeren (som regel i starten av juni) og første møtet på høsten (som regel i slutten av september). Eksempelvis vil dette gjelde saker om opptak, klagebehandling av formelle feil, pensum og spørsmål knyttet til studiestart som haster og som ikke kan vente til møtet i september.

I juni og juli kan det dukke opp klager på formelle feil tilknyttet eksamen. I de sakene som kun rammer en student og ikke en hel avdeling, vil det være hensiktsmessig at prodekanen treffer en avgjørelse på fullmakt (i samråd med ledelsen, avdelingsleder og studieadministrasjonen) slik at vi får behandlet saken innen rimelig tid, orientert studenten om videre saksgang og ordnet med oversendelse til Universitetets klagenemnd dersom studenten ikke får medhold i klagen. Det er svært viktig at studenten får svar i løpet av sommeren fordi det kan medføre annullering av eksamen, og ny eksaminasjon blir som regel foretatt sammen med de som tar utsatt eksamen/kontinuasjoneksamen i august/september. På denne måten forsinkes ikke studieløpet ytterligere, og studenten får klagen endelig avklart så tidlig som mulig i løpet av studiestarten av påfølgende avdeling.

I juli og august er det mange spørsmål vedrørende opptak- og studierett/progresjon (eksempelvis innpass av ex.phil og ex. fac). Det er avgjørende for driften at disse kan avgjøres raskt, ellers må opptakssaker vente og studentene får ikke avklart om de kan starte på studiet før det har gått relativt lang tid. Det samme gjelder spørsmål om innpass, da dette har direkte betydning for den planen som den enkelte student legger for semesteret.

Grensedragningen mellom Studieutvalgets og prodekanens kompetanse fremgår som hensiktsmessig, og har også i praksis fungert godt. Når det kommer til andelen av saksmengden til Studieutvalget som er fullmaktssaker, så vises det at studieadministrasjonen i alle tilfeller avventer de sakene som kan vente til neste møte. Dette gjelder også mindre viktige saker, der prodekanen i utgangspunkt har kompetanse til å fatte vedtak på utvalgets vegne selv om tidsaspektet ikke er tilstede.

Delegasjoner fra Studieutvalget til administrasjonen

Oversikten vedlagt viser de delegasjoner som Studieutvalget har gitt til administrasjonen. Delegasjonene er gruppert etter saksområde. I oversikten er det presisert «Hvem i administrasjonen» i de delegasjonstilfellene hvor det er viktig å presisere dette. Oversikten er oppdatert pr. januar 2018 basert på tidligere delegasjonsbeslutninger i SU og nyere praksis på saksområdene.

Kjersti Dahle
studiesjef

—

Maren Charlotte Bø
rådgiver

—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

- 1 Reglement for Studieutvalget
- 2 Reglement for avdelingslederne

[Skriv ut](#) [Lukk vindu](#)

Reglement for studieutvalget ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Tromsø

Vedtatt med hjemmel i

Vedtatt av fakultetsstyret 25.06.2007 (Sak JF 47-07) med hjemmel i Instruks for ledere og styrer ved Universitetet i Tromsø av 19.05.2005 (S 28-05), endret 27.5.2009 (IS 4-09). Sist endret av fakultetsstyret 17.6.13 (JF 28-13) med hjemmel i instruks for fakultetsstyrer av 28.11.2008

Opprettet dato: 10.12.2015

Forfatter: Steinbakk, Annikken

Lenke til nettside: https://uit.no/go/target/443906/?p_document_id=443906

1. Sammensetning

Studieutvalget (SU) skal ha følgende sammensetning:

- Tre vitenskapelig tilsatte. Prodekan for studiesaker er leder av studieutvalget. De to øvrige medlemmer oppnevnes blant avdelingslederne. Utvalget velger selv nestleder blant disse.
- To studenter, hvorav en skal være på 4. eller 5. avdeling

Oppnevning av studieutvalg gjøres av fakultetsstyret for to år. Perioden for studentrepresentanter er ett år.

2. Studieutvalgets ansvar og kompetanse

2.1 Generelt

Studieutvalget er programstyret for masterstudiet i rettsvitenskap og LLM-programmet i Law of The Sea. Studieutvalget har en koordinerende, rådgivende og rapporterende funksjon for begge studieprogrammene.

Studieutvalget skal:

- ivareta helheten i studieprogrammet og påse at det representerer både faglig bredde og faglig fordypning
- gi innstilling til fakultetsstyret om endringer i studieplan, reglement mv hvor fakultetsstyret har vedtakskompetanse
- se til at studentene blir ivaretatt både sosialt og faglig samt arbeide for et best mulig læringsmiljø
- drive pedagogisk utviklingsarbeid gjennom pedagogisk forum og på andre måter.

Studieutvalget utarbeider en årlig studieprogramrapport for masterstudiet i rettsvitenskap og oversender denne til fakultetet for innarbeiding i fakultetsrapporten. I studieprogramrapporten foreslås kvalitetsforbedringer for neste studieår i henhold til de føringer som er fastsatt i kvalitetssikringssystemet for Universitetet i Tromsø. Dersom studieutvalget merker tegn på svikt i ivaretagelsen av studentene eller svikt i kvaliteten i programmet, skal fakultetsstyret underrettes om dette.

2.2 Studieutvalget har avgjørelsesmyndighet i saker vedrørende:

- fagplaner og pensum
- oppnevning av oppgaveutvalg.
- studiekvalitet og læringsmiljø
- obligatorisk praksis i studiet, for eksempel søknader om særplass, endret praksistidspunkt, godkjenning av yrkespraksis som tilsvarende obligatorisk praksis.
- spørsmål i forbindelse med eksamen, for eksempel prinsipielle saker om fritak fra eksamen, søknader om dispensasjon fra vilkår for oppmelding til eksamen, herunder tregangersregelen.
- Innpassing av utdanning fra andre læresteder.
- andre saker hvor avgjørelsesmyndighet er delegert fra styret
- andre saker i henhold til de enhver tid gjeldende regler og retningslinjer

2.3 Studieutvalget kan gi uttalelse i følgende saker:

- endring av reglement (herunder eksamenskrav og studentopptak)
- spørsmål i forbindelse med studentopptaket
- undervisnings- og eksamensspørsmål som ikke avgjøres av studieutvalget
- andre saker utvalget får seg forelagt.

3. Møteordning

Utvalget fatter avgjørelser og gir uttalelser i møter. Utvalgets leder, eller nestlederen i hans/hennes fravær, kan fatte vedtak og gi uttalelser på utvalgets vegne i mindre viktige saker som ikke er av prinsipiell betydning, samt saker hvor møtebehandling ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for fakultetets virksomhet. I sistnevnte tilfeller skal saken så vidt mulig drøftes med minst en av studentrepresentantene i utvalget før vedtaket fattes eller uttalelse gis.

Forøvrig gjelder Universitetet i Tromsøs forretningsorden.

[Skriv ut](#) [Lukk vindu](#)

Reglement for avdelingslederne ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Tromsø

Opprettet dato: 14.10.2008

Forfatter: Dahle, Kjersti

Lenke til nettside: https://uit.no/go/target/83984/?p_document_id=83984

Vedtatt av fakultetsstyret 25.06.07 (JF 47-07) med hjemmel i Instruks for ledere og styrer ved Universitetet i Tromsø av 19.05.05 (S 28-05). Endret av fakultetsstyret 17.6.13 (JF 28-13) med hjemmel i instruks for fakultetsstyrer av 28.11.2008.

1. Oppnevning

Hver avdeling skal ha en avdelingsleder. Ved behov kan det også oppnevnes en nestleder. Avdelingslederen skal være en fast vitenskaplig ansatt.

Oppnevning av avdelingslederne gjøres av fakultetsstyret for to år. Perioden for studentrepresentanter er ett år.

2. Avdelingslederens ansvar og kompetanse

2.1. Avdelingsleder har det faglige ansvar for sin avdeling.

Avdelingsleder skal:

- ha ansvar for å sikre faglig og pedagogisk god kvalitet på undervisningen, i samsvar med studieplan og fagplanen. (Se studieplanen punkt 2. og 6.)
- planlegge undervisning og andre studietilbud innenfor rammene som settes i studieplan, fagplan og undervisningstimebudsjettet for avdelingen. Dette omfatter også fastsetting av semesteroppgave og øvingsoppgaver.
- være eksamensleder i forbindelse med avvikling av eksamen med mindre annet er bestemt.
- avdelingsleders ansvar i forbindelse med eksamen fremgår av eksamensreglementet for graden master i rettsvitenskap. Ansvaret innebærer bla. å sørge for at det blir utarbeidet eksamensoppgaver og sensorveiledninger, at sensuroppdrag blir fordelt og sikre at sensorer og kandidater får nødvendig informasjon.
- ha ansvar for kvalitetssikringsarbeidet på avdelingen, herunder møter med studentene på avdelingen, studentevalueringer, lærerevalueringer samt oppfølging av disse.

2.2. Avdelingsleder har avgjørelsesmyndighet i saker vedrørende:

- mindre endringer av pensumlitteratur, ajourføringer el.
- Eksamensavvikling, undervisningsopplegg mv. se for øvrig punkt 2.1.
- andre saker som er delegert fra studieutvalget

2.3 Avdelingsleder skal gi uttalelse i følgende saker:

- større endringer av pensum,
- endringer av fagplan, studieplan, reglement mv.
- undervisnings- og eksamensspørsmål som ikke avgjøres av avdelingsleder
- andre saker som berører avdelingen.

2.4 Administrasjonen har ansvar for den praktiske gjennomføring av ovennevnte punkter. (for eksempel: eksamensavvikling, undervisning, øvingsoppgaver, arbeidskrav, pensumlister, møter etc.)

Saker som er delegert fra Studieutvalget til administrasjonen (Sist oppdatert 12.01.2018)

Obligatorisk praksis på 4. avdeling (JUR-3005)

1) Sær plass

Søknad om sær plass “(...) kan innvilges på grunnlag av tvingende sosiale, familiære eller helsemessige grunner som f. eks.

- enslig forsørger
- omsorgsansvar for barn under og i skolepliktig alder
- spesielle personlige/sosiale forhold (sykdom eller andre særlige grunner)”, jf. praksisreglementets § 4-1.

Delegasjon: Søknader begrunnet med at søker enten er enslig forsørger eller har omsorgsansvar for barn under og i skolepliktig alder, og som det ikke hefter vesentlig tvil om, skal behandles administrativt (SU 48-09, 2009/3148). Øvrige saker behandles av Studieutvalget.

Hvem i administrasjonen: Studieadministrasjonen.

2) Jusshjelpa som praksissted

Saker om godkjenning av Jusshjelpa i Nord-Norge som obligatorisk praksissted skal behandles administrativt, såfremt det ikke hefter vesentlig tvil om saken (SU 55-09, 2009/3148).

Hvem i administrasjonen: Studieadministrasjonen.

Reisestøtte til studenter

1) Retningslinjer for reisestøtte til studenter

Retningslinjene for reisestøtte til studenter omhandler (pr 17.11.13) veiledningsreiser ifbm skriving av masteroppgaven, deltakelse i nordisk prosedyrekonkurranse, utveksling til UCLA, lokale studentforeninger, reiser tur/retur studiested-praksissted. I tillegg ble det i sak SU 36-11 (budsjettsak, 2011/3798) presisert at: “Midler til studentreiser kan også anvendes til veiledningsreiser til de studenter som skriver liten masteroppgave.”

Delegasjon: Saker som det ikke hefter tvil om behandles administrativt (SU 31-09, 2009/2900, SU 68-09, 2009/3771 og SU 71-09, 2009/7243).

Hvem i administrasjonen: Studieadministrasjonen, eventuelt i samråd med avdelingsleder.

Sensorer

Oppnevning av sensorer og sensorkorps er delegert til Studieutvalget, jf. sak JF 20-10”*Fakultetsstyret delegerer oppnevning av sensorer og sammensetning av sensorkorps til Studieutvalget, i medhold av lov om universiteter og høyskoler § 3-9 (2) og av forskrift for eksamener ved Universitetet i Tromsø §§ 39 (1) og 40.*”

Studieutvalget har imidlertid delegert dette videre i noen tilfeller.

1) Tilleggsoppnevninger til sensorkorpset for 5. avdeling og LL.M-programmet.

Studieutvalget oppnevnte et felles sensorkorps for 5. avdeling og LL.M.-programmet for perioden 1.1.2017 – 1.1.2019 (SU sak 54-16).

Delegasjon: Tilleggsoppnevning i perioden delegeres til administrativ behandling (SU 60-12, 2012/5137).

Unntak: Spørsmål om dispensasjon fra kravet om karantenetid og saker der det hefter tvil om vilkårene for oppnevning som sensor er tilstede skal behandles av Studieutvalget (SU 72-09, 2009/1274)

Hvem i administrasjonen: Prodekan for utdanning.

2) Sammensetning av sensorkorps og sensorpar for masterstudiet i rettsvitenskap

Sammensetning av sensorkorps og sensorpar gjøres av administrasjonen i tråd med vedtatte retningslinjer på området (SU 72-09, 2009/1274 og SU 35-10, 2010/2958).

Hvem i administrasjonen: Studieadministrasjonen

Unntak: Sammensetning av sensorpar for masteroppgavene avgjøres av prodekan for utdanning (SU 4-10, 2009/1274).

Pensum/fagplaner/emnebeskrivelser

Vedtakelse av pensumendringer gjøres i tre nivåer. Dette er nødvendig for å få til en god håndtering av pensumendringssakene. Tilsvarende gjelder for endringer av fagplaner og emnebeskrivelser (SU 35-10, 2010/2958 og SU 2-10, 2009/4361).

- a) Pensumendringer vedtas av Studieutvalget jf. reglement for Studieutvalget punkt 2.2.
- b) Ajourføringer vedtas av avdelingsleder jf. reglement for avdelingsleder punk 2.2
- c) Endringer som ikke er av prinsipiell art gjøres av administrasjonen, jf. SU sak 2-10
”*Pensumendringer som ikke reiser prinsipielle spørsmål skal for ettertiden behandles administrativt*”.

Hvem i administrasjonen: For pkt. c er det prodekan for utdanning.

Dispensasjon fra studieplanen

1) «7.2.6. Dispensasjon

Når sterke grunner foreligger, kan Studieutvalget etter søknad gi dispensasjon fra studieplanenes betingelser for å begynne på ny avdeling og fra kravet om bestått ex.fac.eksamen for å kunne avlegge eksamen på 1. avdeling.»

2) Dispensasjonshjemmelen gir mulighet for dispensasjon fra studieplanens pkt 7.2.1 og 7.2.2 (ex.fac og ex.phil).

Disse sakene gjelder typisk enten anledning til å avlegge eksamen på 1. avdeling uten å ha bestått ex.fac/ex.phil, eller å få starte på 2. avdeling uten å ha bestått ex.fac/ex.phil.

3) Dispensasjon fra studieplanens øvrige punkter

Vi har den siste tiden fått inn saker vedrørende dispensasjon for å få påbegynne 3. avdeling uten å ha bestått 2. avdeling. Spørsmålet ble behandlet av Studieutvalget i sak SU 34/17 og 45/17 hvor det ikke ble gitt dispensasjon av hensyn til faglig forvarlighet og realistisk studieprogresjon. Vi avventer svar på endelig behandling i Universitetets klagenemnd.

Delegasjon: Saker det ikke hefter tvil om skal behandles administrativt (SU 25-10, 2010/1212 og SU 35-10, 2010/2958).

Hvem i administrasjonen: Studieadministrasjonen.

Reglement

1) Fritak for “tregangersregelen”

I utgangspunktet kan man kun fremstille seg til samme eksamen ved UiT inntil tre ganger, *forskrift for eksamener ved UiT § 25, første ledd.*

Etter § 25 andre jf. tredje ledd kan fakultetet gjøre unntak fra denne bestemmelsen inntil tre ganger dersom ett av følgende kriterier er oppfylt:

1. *Ved å bestå eksamen i emnet vil studenten fullføre en grad eller yrkesutdanning ved universitetet.*
2. *Studenten kan dokumentere tungtveiende sosiale og/eller personlige grunner til at eksamen i emnet ikke er bestått etter å ha framstilt seg tre ganger.*

Delegasjon: Søknader etter pkt 1 ovenfor er delegert til administrasjonen såfremt det ikke hefter tvil ved dem. Søknader etter pkt 2 skal behandles av Studieutvalget (SU 27-10, 2010/833 og SU 35-10, 2010/2959)

Hvem i administrasjonen: Studieadministrasjonen.

Praksisendring: Da delegeringen ble vedtatt av SU var praksis å gi adgang til en eventuell kontinuasjonseksamen i samme vedtak. Nå innvilges kun ett forsøk pr vedtak, og dersom studenten stryker og har behov for kontinuasjonseksamen må det søkes på nytt.

2) Utsatt innleveringsfrist for masteroppgave

Etter *reglement for valgfri del* § 21 kan studenter i enkelte tilfeller innvilges utsatt innleveringsfrist for masteroppgaven.

Delegasjon: Femteavdelingsansvarlig og ansvarlig for LLM behandler og avgjør saker etter *reglement for den valgfrie delen av masterstudiet i rettsvitenskap* § 21 (SU 61-12, 2010/1612) i samråd med studieadministrasjonen.

3) Fritak for 15 studiepoeng i valgfri del

Etter *reglement for valgfri del* § 2 nr. 2 kan fakultetet gi fritak for 15 studiepoeng på bakgrunn av eksamen på minst 60 studiepoeng innenfor samfunnsvitenskap eller økonomi ved universitet eller høyskole.

Delegasjon: (Tilsvarende) saker det ikke hefter tvil om delegeres til administrativ behandling (SU 27-13, 2013/51).

Hvem i administrasjonen: Studieadministrasjonen.

4) Godkjenning av søknadene om tema og veileder for masteroppgavene, utsatt søknadsfrist og søknad om å skrive masteroppgaven på engelsk

Etter *reglement for valgfri del* § 13 pkt. 3 er søknadsfristen for godkjenning av tema og veileder 1. september i høstsemesteret og 15. januar i vårsemesteret. Videre er det mulig å søke om utsettelse av søknadsfristen dersom det foreligger særlige grunner.

Når det kommer til søknad om utsettelse av søknadsfristen for godkjenning av tema og veileder, vil det i praksis være tilfeller hvor studenten innen fristen for semesterregistrering 1. september eller 1. februar ombestemmer seg om å skrive masteroppgaven likevel. I tillegg er det noen som sliter med valg av tema eller å finne en veileder innen fristen på grunn av at de har begynt planleggingen for sent, og at det er sommerferie/juleferie nært opp mot søknadsfristen slik at det kan være vanskelig å få svar fra potensielle veiledere. I slike tilfeller er det hensiktsmessig at studieadministrasjonen kan gi en kortere utsettelse på noen dager uten at det foretas noen øvrig saksbehandling.

Etter *reglement for valgfri del* § 24 pkt. 2 kan fakultetet godkjenne at en masteroppgave blir levert på et annet språk enn norsk. I de fleste tilfeller vil studenten ha bestemt seg for dette allerede ved søknad om godkjenning av tema og veileder, og det er derfor hensiktsmessig at femteavdelingsansvarlig godkjenner dette samtidig.

Delegasjon: Alle søknader er delegert til administrasjonen såfremt det ikke hefter tvil ved dem.

Hvem i administrasjonen: Femteavdelingsansvarlig og ansvarlig for LLM behandler og avgjør søknadene etter *reglement for valgfri del* § 13 pkt. 3 og § 24 pkt. 2. Studieadministrasjonen kan gi en kortere utsettelse av søknadsfristen for tema og veileder i de tilfellene som er skissert over.

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
14.02.2018

Sak:
3/18

Gjennomføring og frafall på masterstudiet i rettsvitenskap

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget tar orienteringen til etterretning.

Begrunnelse:

Bakgrunn

De siste årene har fakultetet hatt fokus på frafall første studieår på jusstudiet. Studievalget og fakultetsstyret er blitt orientert om hvor mange som har sluttet i løpet av første studieår og også om årsaken til frafallet. For å finne denne statistikken, har vi kontrollert oppmøte, gjennomførte arbeidskrav og eksamensmeldinger. Studentene som har sluttet, er blitt kontaktet for å kartlegge årsaken. Dette har vært et møysommelig arbeid, som har tatt mye tid.

Nå har universitetet fått tilgang til statistikk- og analyseverktøyet Tableau. Tableau henter data fra FS, Felles Studentsystem, som er det studieadministrative systemet som brukes i sektoren. Tableau bidrar til å fremskaffe mere presise data og tallmateriale som er nyttig i analyser tilknyttet frafall og gjennomstrømming.

Nedenfor vil vi vise tre tabeller, med tallmateriale fra Tableau. Den første tabellen viser hvor mange av de som startet på et kull, som tok graden (kandidatproduksjon). Den andre tabellen viser hvor lang tid studentene som fullførte brukte (gjennomstrømming). Den tredje tabellen viser frafall på studiet (frafall på studiet).

Noen begreper som brukes er definert nedenfor:

«Normert tid»

Mastergraden i rettsvitenskap er en profesjonsutdanning som er normert til fem år. Når statistikken i Tableau viser «normert tid» er dette fem år.

«Antall startende»

Tableau regner en student som startet det første semesteret en student betaler semesteravgift og registrerer seg på studieprogrammet (master i rettsvitenskap). Startsemesteret endrer seg ikke selv om studenten blir faglig forsinket, forsinket på grunn av sykdom eller andre grunner. Vi kan derfor følge kullene og få oversikt over hvor lang tid studentene bruker på å «oppnå kvalifikasjon» (ta graden master i rettsvitenskap) og vi kan se studentenes «frafall fra studiet» (når de slutter).

For å ha mest mulig aktuelle tall, har vi valgt å se på studentene som fullførte studiet våren 2017, våren 2016 og våren 2015. Studentene som tok graden på normert tid, startet i henholdsvis 2012, 2011 og 2010. Fram til 2011 har det vært 100 studieplasser på masterstudiet i rettsvitenskap. Opptaket til studiet foregår ved overbooking basert på forventet frafall. Fra og med høsten 2011 fikk Universitetet i Tromsø midler til å opprette 150 nye studieplasser ved jusstudiet. Første året var en likevel for forsiktig med opptaket og kullet ble mindre enn ønskelig.

«Frafall fra studiet»

Studentene på et kull som ikke registrerer seg regnes som frafalt (sluttet), med mindre de lar være å registrere seg fordi de har oppnådd graden. Dette betyr at studentene som har permisjon regnes som sluttet den tiden de ikke er registrerte på studieprogrammet, men at de likevel kan komme tilbake som aktive studenter på kullet dersom de semesterregistrerer seg. Således kan tallene justere seg også bakover i tid.

«Oppnådd kvalifikasjon»

Tableau definerer «oppnådd kvalifikasjon» som at studentene har oppnådd graden og mottatt vitnemål. Studentene som har fullført emnene men ikke mottatt vitnemål, vil derfor oppfattes som frafalt (sluttet) i Tableau, men kun inntil de mottar vitnemål. Årsaken til at noen studenter ikke bestiller vitnemål, er at de ønsker å ta eksamener på nytt og vil ha de forbedrede karakterene på vitnemålet.

Tallene

Høsten 2010 startet 107 studenter på mastergraden i rettsvitenskap.
Høsten 2011 startet 131 studenter på masterstudiet i rettsvitenskap.
Høsten 2012 startet 171 studenter på masterstudiet i rettsvitenskap.

Hvor mange av de som startet har tatt graden?

Med utgangspunkt i startåret viser Tableau hvor mange av startårs-kullet som har fullført studiet, altså hvor mange som har mottatt vitnemål.

Tabell 1: Oppnådd kvalifikasjon – studenter som har mottatt vitnemål på graden master i rettsvitenskap

Semester	Startkull 2010	Startkull 2011	Startkull 2012
1	0	0	0
2	0	0	0
3	0	0	0
4	1 (1 %)	0	1 (1 %)
5	1 (1 %)	0	1 (1 %)
6	7 (7 %)	0	2 (1 %)
7	7 (7 %)	2 (2 %)	2 (1 %)
8	7 (7 %)	3 (2 %)	10 (6 %)
9	10 (9 %)	4 (3 %)	11 (6 %)
<i>10 normert tid</i>	<i>41 (38 %) v-15</i>	<i>35 (27 %) v-16</i>	<i>64 (37 %) v-17</i>
11	49 (46 %)	37 (28 %)	64 (37 %)
12	57 (53 %) v-16	62 (47 %) v-17	v-18
13	60 (56 %)	63 (48 %)	
14	61 (57 %) v-17	v-18	
15	61 (57 %)		
16	v-18		

Tabellen viser hvor mange av de som startet på studiet som har oppnådd graden og mottatt vitnemål. Etter normert tid, hadde 38 % av 2010-kullet, 27 % av 2011-kullet og 37 % av 2012-kullet oppnådd graden. Med et år ekstra har over halvparten, 53 %, av 2010-kullet oppnådd graden og nesten halvparten, 47 %, av 2011-kullet.

Tabell 2: Hvor lang tid brukte de som fullførte?

Semester	Startkull 2010	Startkull 2011	Startkull 2012
10 sem (normert tid)	67,44 % - 42 studenter	53,03 % - 35 studenter	98,45 % 64 studenter
Pluss 1 sem	12,9 % - 8 studenter	4,55 % - 3 studenter	1,54 % 1 student
Pluss 2 sem	12,9 % - 8 studenter	37,88 % - 25 studenter	
Pluss 3 sem eller mer	6,45 % - 4 studenter	4,55 % - 3 studenter	
Sum fullførte	100 % - 62 studenter	100 % - 66 studenter	100 % - 65 studenter

Tabellen over viser hvor lang tid *de studentene som har fullført* brukte. Summen i kolonnene er derfor 100. Når 67 % av 2010-kullet har fullført på normert tid, er det 67 % av de 61 studentene som faktisk fullførte graden, dvs. 42 studenter.

Til sammenlikning tok i gjennomsnitt 51 % av kull 2004-2009 graden på normert tid. Etter ytterligere et studieår hadde 87 % av de som tok graden denne perioden (2004-2009) fullført.

2010-kullet viser en tydelig høyere andel av studenter som fullfører på normert tid. 2011-kullet har som tidligere år litt over 50 % som tar graden på normert tid, mens dette gjelder 64 studenter av 2012-kullet. Siden 2012-kullet ikke har studert et år ekstra før våren 2018, får en ikke fordelt dette kullet mellom de som gjennomførte på normert tid og de som vil bruke et år ekstra.

Våren 2016 ble en av eksamenene på 4. avdeling annullert. Det er 2012-kullet som tok denne eksamen. Det er likevel grunn til å tro at annulleringen har forlenget studietiden til både 2011- og 2012-kullet, siden det er høy grad av gjentak også på fjerde avdeling. Det er cirka 30 % som frivillig tar opp den aktuelle eksamen på 4. avdeling (da er de siste fem årene sjekket). Selv om studentene ble tilbudt å avlegge denne eksamen på nytt, før neste ordinære avvikling våren 2017, kan en anta at den ekstra arbeidsbelastningen har forlenget studietiden til en signifikant andel studenter.

Til tross for annulleringen, gjennomførte 53 % av 2011-kullet på normert tid. Annulleringen synes likevel å ha påvirket gjennomføringstiden, siden hele 37 % brukte et år ekstra.

Tabellen viser at det er sannsynlig at også 2012-kullet, bruker ekstra studietid på grunn av annulleringen. Dette underbygges av tallene i siste kolonne: Det er kun 64 studenter av 2012-kullet, som har tatt studiet på normert tid. Sammenliknet med 2010-kullet er dette få, da Tableau viser at cirka 60 % av studentene som begynner på studiet fullfører (gjennomsnitt startår 2005-2011). En kan derfor forvente at 109 studenter av 2012-kullet tar graden (60 % av 171 startende). I så fall utgjør 64 studenter 59 % av de en kan anta vil fullføre studiet.

Tabell 3: Hvor mange slutter og når slutter de?

Semester	Startkull 2010	Startkull 2011	Startkull 2012
1 h 1. avdeling	1 (1 %)	1 (1 %)	1 (1 %)
2 v	11 (10 %)	9 (7 %)	12 (7 %)
3 h 2. avdeling	22 (21 %)	22 (17 %)	22 (13 %)
4 v	26 (24 %)	23 (18 %)	29 (17 %)
5 h 3. avdeling	30 (28 %)	31 (24 %)	39 (23 %)
6 v	33 (31 %)	32 (24 %)	40 (23 %)
7 h 4. avdeling	34 (32 %)	38 (29 %)	46 (27 %)
8 v	38 (36 %)	41 (31 %)	47 (27 %)
9 h 5. avdeling	40 (37 %)	38 (29 %)	54 (32 %)
10	40 (37 %)	42 (32 %)	59 (35 %)
11	42 (39 %)	46 (35 %)	59 (35 %)
12	41 (38 %)	49 (37 %)	
13	42 (39 %)	53 (40 %)	
14	43 (40 %)		
15	44 (41 %)		

Frafall på studiet er et tema som vekker interesse. I Tableau regnes studentene som sluttet når de ikke semesterregistrerer seg. Tabellen ovenfor viser hvor mange av de som startet på de aktuelle kullene, som har sluttet/latt være å registrere seg. Prosenten viser hvor stor del frafallet utgjør av de startende.

Det fremkommer at de fleste slutter etter første avdeling, det vil si at de ikke registrerer seg ved oppstart til andre avdeling.

Det har tidligere vært undersøkt hvorfor studentene slutter i løpet av første studieår. Sist dette ble gjort var våren 2016 (SU 12-16), da var det 2015-kullet som ble undersøkt. I undersøkelsen ble hver enkelt student kontaktet og spurt om hovedårsaken til at de sluttet. Funnene fra den gang viste at det i all hovedsak ikke var kvalitetssvikt knyttet til studieprogrammet som var årsak til at studentene sluttet, men forhold av mer personlig art, som for eksempel «startet i jobb», «fikk seg samboer og flyttet» med videre.

Avslutning/funn

For å ha mest mulig aktuelle tall, valgte vi å bruke dataene for studentene som startet i henholdsvis 2010, 2011 og 2012. Det er den nyeste statistikken, dersom en skal ha med hele studieløpet på fem år. I årene fremover vil antallet studenter på kullene være høyere. Mens det i 2010, 2011 og 2012 startet henholdsvis 107, 131 og 171 studenter, startet det i 2013, 2014, 2015, 2016 og 2017 henholdsvis 164, 214, 205, 196 og 181 studenter. Antall studenter vil altså øke betraktelig.

Tabell 1 viser at gjennomføringsgraden øker betydelig med et ekstra studieår – uavhengig av andelen studenter som gjennomfører på normert tid. Andelen som fullfører studiet, avtar deretter.

I tabell 2 ser vi at 2010-kullet hadde en høy andel som gjennomførte på normert tid. Her sammenlikner vi med de seks foregående kullene. Kull 2011 og 2012 har ikke like gode tall. Differansen til 2010 kan forklares med eksamen på fjerde avdeling, som ble annullert våren 2016.

Studentene som avbryter studiet slutter i hovedsak etter første studieår. De registrerer seg ikke til andre avdeling. Andelen som avbryter studiet avtar deretter.

Kjersti Dahle
studiesjef

—

Maren Charlotte Bø
rådgiver

—

Saksbehandler: Kristin Johanne Bye

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
14.02.2018

Sak:
4/18

Rapport om utdanningsvirksomheten for 2017, og innspill til årsplan 2018

Innstilling til vedtak:

Studieutvalget tar rapportering om utdanningsvirksomheten for 2017 til etterretning, og anbefaler innspill til årsplan for 2018 slik de fremkommer av saksfremlegget.

Begrunnelse:

1.1 Utdanningsvirksomheten

I årsplanen for 2017 ble følgende hovedutfordringer definert:

- Avslutte Fyrtårnprosjektet, og implementere elementer fra prosjektet på masterstudiet
- Videreføre satsingen på pedagogisk og digital skoling av ansatte
- Fortsette prosjektet «strafferetten i ny drakt» på fjerdeavdeling
- Videreutvikle arbeidet med kvalitet i utdanningene
- Arbeide for at fakultetets lærere skal oppnå status som meriterte undervisere
- Podcasting av egnet undervisning
- Rekruttering av studenter både nasjonalt og internasjonalt, med et særlig fokus på rekruttering til LLM programmet
- Etablere flere engelskspråklige fagtilbud på masterstudiet i rettsvitenskap
- Etablere flere gode utvekslingsavtaler
- Sikre tilgang på gode praksisplasser i og utenfor Nord-Norge

På utdanningssiden har det vært stor aktivitet i 2017. Dette skyldes en målrettet og strategisk satsing på kvalitet i utdanningen over lang tid, og herunder at fakultetet ble tildelt UiTs første fyrtårnsprosjekt i 2015.

Fyrtårnprosjektet er vel gjennomført i henhold til planen for 2017, med særlig vekt på pedagogisk og digital skoling av ansatte. Det har vært arrangert seks pedagogiske fora, der bl.a. ulike former for digital skoling har vært tema. Videre har det vært kjørt et eget pedagogisk opplæringsprogram for nytilsatte. Pedagogen i fyrtårnprosjektet, samt prodekan for utdanning (h-2017) har vært ansvarlig for begge disse tiltakene i 2017. Alle ansatte som underviser har i tillegg fått tilbud om observasjon og individuell veiledning fra pedagogen. Prosjektet er formelt avsluttet,

og elementer fra prosjektet er vedtatt implementert i det videre arbeidet med utdanningskvalitet ved fakultetet.

Strafferetten i ny drakt hadde sin andre gjennomkjøring høsten 2017. Prosjektet har fått mye oppmerksomhet også utenfor fakultetet, og de foreløpige tilbakemeldingene har vært svært gode. Prosjektet passer godt inn i UiTs og fakultetets strategiske satsinger som er knyttet til nye undervisningsformer, digitalisering samt nærhet og involvering av avtakerfeltet. Prosjektet videreføres i 2018, og elementer fra prosjektet vil ha stor overføringsverdi til andre fagområder. Prosjektet ble nominert til NOKUTs Utdanningskvalitetspris for 2017, men nådde dessverre ikke helt opp. Prosjektet fikk imidlertid svært positive tilbakemeldinger fra juryen.

Fakultetet var det første av UiTs fakulteter som har fulldigitalisert eksamen. Samtlige av våre eksamener er nå digitale. Infrastrukturen knyttet til digital skoleeksamen kom på plass våren 2016, og har vist seg å være vellykket. Prosjektet om podcasting av undervisning er over i ordinær driftsfase. Samtlige forelesere med unntak av et par stykker podcaster sine forelesninger. Det har vært jobbet svært godt med rekruttering i 2017. Dette gjelder både for rekruttering til masterstudiet i rettsvitenskap, og for rekruttering til våre engelskspråklige spesialfag og LLM-programmet i Law of The Sea. For masterstudiet i rettsvitenskap oppnådde vi «all time high» når det gjelder antall søkere til programmet. Arbeidet med rekruttering til LLM programmet har vært styrket i 2017. Rekrutteringsarbeidet har bestått av økt kontakt med og besøk til partnerinstitusjoner, deltakelse på internasjonale studentmesser, oppdatering av nettsider og brosjyremateriell, bruk av sosiale medier (Instagram og facebook), promotering av programmet ovenfor egne studenter ved Fakultetet etc. Foreløpig kan vi se resultater av dette i økt søkertall for det internasjonale opptaket, som hadde søknadsfrist 1. desember 2017. Dette arbeidet kan fortsatt forbedres, og vil derfor også være en prioritering i 2018. Målet er stabile søkertall av gode, kvalifiserte søkere, som leder til et kull på mellom 15-20 studenter hvert år.

Fakultetet arbeider kontinuerlig med å utvikle porteføljen av utvekslingsavtaler. Dette arbeidet tar utgangspunkt i UiT sine strategiområder, eksisterende og gode faglige samarbeid på fakultetet, samt hva studentene på masterstudiet i rettsvitenskap etterspør, og hvor det er potensiale for rekruttering av innreisende studenter. I løpet av 2017 har fakultetet inngått avtale med Elisabeth Haub School of Law ved Pace University i New York. Avtalen er kommet i stand på grunnlag av et allerede eksisterende faglig samarbeid og godt administrativt arbeid. Denne har vist seg å være svært populær blant våre studenter, og vi har sendt maks antall studenter begge semestrene denne har vært tilgjengelig. Vi ser også et potensiale for å rekruttere studenter derfra, særlig til LLM programmet i Havrett. I tillegg er det i samarbeid med Pace vært arrangert en faglig workshop her på UiT, og det er planlagt ny workshop i New York i juni. Videre er det inngått Erasmus+ avtale med Faculty of Law ved Rijeka University i Kroatia. Her ser vi særlig et potensiale for studentutveksling, både av inn- og utreisende studenter. I løpet av 2018 vil vi arbeide for å utvikle antallet Erasmus+ avtaler, med universiteter som har godt faglig tilbud på engelsk. Denne avtaletypen er attraktiv for studentene da de får ekstra utvekslingsstipend gjennom nettverket, noe som vil føre til økt antall utreisende og innreisende studenter. I tillegg til å utvide avtaleporteføljen har fakultetet også fokus på å formidle til studentene det allerede eksisterende tilbudet av utvekslingsavtaler. Dette ser vi fører til at studentene i stor grad benytter seg av valgfriheten og reiser gjennom de fleste av avtalene.

Ved utgangen av 2017 fikk vi den gledelige nyheten om at Nordisk ministerråd har bevilget midler til opprettelsen av en Joint Master i miljørett. Den to-årige masteren er et samarbeid mellom UiT, universitetet i Uppsala (Sverige) og universitetet i Joensuu (Finland). Masteren blir koordinert fra Uppsala, og vi planlegger opptak av første kull høsten 2019.

Fakultetet har økt fokus på «internasjonalisering hjemme», da vi ser på dette som en viktig faktor både i arbeidet med å rekruttere innreisende utvekslingsstudenter, og også for å legge til rette og skape en kultur hvor flere av studentene velger å reise ut på utveksling. I løpet av 2017 har vi opprettet et nytt engelskspråklig spesialfag (International Environmental Law and Climate Change in the Arctic), hvilket har vist seg å være svært populært blant våre innreisende utvekslingsstudenter, da alle disse har valgt dette som et av sine emner per d.d. Spesialfaget tilbys både på i vår og i høstsemesteret. I tillegg er det engelskspråklige spesialfaget innen EU rett revidert, og vil være tilgjengelig for studentene f.o.m høsten 2018.

Det har vært jobbet godt med å skaffe til veie tilstrekkelig mange praksisplasser for praksisstudentene våre. Vi har foruten egeninnsats tatt i bruk alumninettverket, og har skaffet praksisplasser til samtlige. I 2017 var 118 studenter ute i praksis.

Få studenter velger å skrive stor avhandling i sitt femte studieår. For å stimulere til at flere velger å skrive stor masteroppgave har Fakultetsstyret bevilget midler til studentstipend. Utlysningen høsten 2016/våren 2017 medførte kvalifiserte søkere til samtlige seks stipendier. Utlysningen høsten 2017/våren 2018 medførte kvalifiserte søkere til fire stipendier. Vi ser at flere av de studentene som mottar stipend hos oss søker seg til fakultetet både som lektorer og stipendiater. I 2017 ble to av stipendstudentene rekruttert inn som lektorer etter ferdigstillelse av masteroppgaven.

Innspill til årsplan for 2018

Fakultetets årsplan er forankret i KDs sektormål for 2017 og UiTs strategiplan 2014-2020.

Innspillene til årsplanen bygger på fakultetets strategiplan for 2014-2020, fakultetets Handlingsplan for gjennomgående strategier 2014-2017, UiTs virksomhetsplan og budsjett for 2018.

1.1 Utdanningsvirksomheten

Fakultetets overordnede strategi for utdanningene kan sammenfattes slik:

Fakultetet skal tilby utdanninger med høy internasjonal kvalitet, der læringsmiljøet skal være fremragende, og vi skal ha et godt samarbeid med praksisfeltet.

Følgende områder skal ha særlig prioritet i 2018:

- Videreutvikle arbeidet med kvalitet i utdanningene herunder studieprogramledelse og skoling av ansatte i pedagogisk og digital kompetanse
- Implementere nytt kvalitetssikringssystem, samt implementere nye akkrediteringskrav
- Arbeide for at fakultetets lærere skal oppnå status som meriterte undervisere
- Implementere Canvas som læringsplattform, samt undersøke hvordan Canvas kan anvendes for å oppnå økt læringsutbytte hos studentene
- Revidere og forbedre tilbudet til femteavdelingsstudentene som skriver masteroppgaver

- Utarbeide en tiltaksplan for å øke studentmobiliteten
- Jobbe med internasjonalisering i et bredt perspektiv utover mobilitet
- Etablere flere Erasmus + utvekslingsavtaler
- Ferdigstille den Nordiske Joint Masteren i Environmental Law
- Utarbeide en handlingsplan for innovasjon og entreprenørskap i studiene

Magne Frostad
Prodekan for utdanning

—

Kjersti Dahle
seksjonssjef

—

kjersti.dahle@uit.no
77 64 41 92

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

1 Vedlegg til rapportering fra 2017 - utdanningsvirksomheten

Søknadstall for Det juridiske fakultet, UiT Norges arktiske universitet

Kilde: DBH (studentrapport «søknadstall»)

Studieprogramnavn	2013	2014	2015	2016	2017
	Søknader (Totalt)	Søknader (Totalt)	Søknader (Totalt)	Søknader (Totalt)	Søknader (Totalt)
Law of the Sea – master	65	87	79	77	78
Rettsvitenskap (jus) - master (5-årig)	2399	2627	2683	2777	2879
Sum	2509	2714	2762	2854	2957
Videreutdanningsemner		2015	2016	2017	
JUR-6001 forvaltningsrett		34	-	45	
JUR-6002 barnerett		35	29	64	

Kilde: FS

Kommentar:

Fra og med 2011 har vi 150 studieplasser til masterstudiet i rettsvitenskap. Tallen over viser det totale antall søkere til studier og emner ved Det juridiske fakultet. Søkertallet har økt gradvis de senere årene, med 2017 som en foreløpig topp.

Førsteprioritetssøkere til masterstudiet i rettsvitenskap

	2013	2014	2015	2016	2017
Masterstudiet i rettsvitenskap (5-årig)	432	475	565	595	591

Kilde: Samordna opptak

Kommentar:

Masterstudiet har 150 studieplasser, og opptak en gang pr. år (Høsten). Tabellen over viser at det er god søkning til studiet, og at vi har mange reelle søkere pr. studieplass.

Opptakstall for Det juridiske fakultet, UiT Norges arktiske universitet

Studieprogramnavn	2013	2014	2015	2016	2017
	Opptatt (Totalt)	Opptatt (Totalt)	Opptatt (Totalt)	Opptatt (Totalt)	Opptatt (Totalt)
Law of the Sea – master	10	13	19	3	18
Rettsvitenskap (jus) - master (5-årig)	165	223	203	200	187
Sum	175	236	222	203	205

Kilde: DBH (studentrapport «opptakstall»)

Videreutdanningsemner	2015	2016	2017
JUR-6001 forvaltningsrett	24	-	23
JUR-6002 barnerett	31	29	26

Kommentar:

2017 var det syvende året med opptak etter tildelingen av 50 nye studieplasser. Økningen av antall studieplasser er dermed effektivert på samtlige avdelinger.

Antall registrerte studenter ved Det juridiske fakultet

Høsten 2017

Studieprogramnavn	2013	2014	2015	2016	2017
	Studenter totalt	Studenter totalt	Studenter totalt	Studenter totalt	Studenter totalt
Law of the Sea – master	19	19	31	17	17
Rettsvitenskap (jus) - master (5-årig)	542	719	792	844	864
Sum	661	738	823	861	881

Kilde for begge tabellene: DBH (studentrapport «registrerte studenter»)

Kommentar:*Masterstudiet i rettsvitenskap*

Økningen i antall studenter har sammenheng med økningen av antall studieplasser. I 2017 foretok vi det syvende året med opptak siden økningen. Vi kan dermed forvente at tallene fremover blir å ligge omtrent på nivå med tallene for 2017. Totalt er masterstudiet i rettsvitenskap dimensjonert for 750 studenter totalt og 150 studenter pr. avdeling. Pga. av overbooking ved oppstart, faglige forsinkelser, samt permisjoner ser vi at studiet er fullt.

Law of the Sea – master

Studieprogrammet går over tre semester (90 sp), hvilket medfører at for høsten er det registrert studenter fra to kull. Av denne grunn er tallene høyere sammenliknet med opptakstall fra samme år.

Videreutdanningsemnene

Det er vanskelig å få gode tall for videreutdanningsemnene, da tallene som rapporteres til DBH kun kan knyttes opp mot et enkelt studieprogram/emne. Dvs at dersom en student tar videreutdanning i barnerett, og samtidig tar f.eks master i barnevern, vil de i rapporteringsøyemed telles som tilhørende masterprogrammet og ikke videreutdanningsemnet i barnevern. Vi har imidlertid opptakstallene (gjengitt i tabellen over), og de gir et godt bilde av antall studenter på emnene da kun et fåtall trekker seg, hvis noen.

Ph.D.

Antall registrerte studenter på Ph.D. studiet fremgår ikke av DBH, rapportene, men ifølge det interne studentsystemet (FS) har vi 23 stykker med aktiv studierett på Ph.D-studiet.

Antall uteksaminerte studenter

Studieprogramnavn	2013	2014	2015	2016	2017
	Fullførte totalt	Fullførte totalt	Fullførte totalt	Fullførte totalt	Fullførte totalt
Law of the Sea – master	8	6	13	14	3
Rettsvitenskap (jus) - master (5-årig)	66	70	78	86	92
Sum	74	76	91	100	95

Kilde: DBH (studentrapport «fullførte studieprogrammer»)

Videreutdanningsemner (bestått)	2015	2016	2017
JUR-6001 forvaltningsrett	23	-	23
JUR-6002 barnerett	27	18	21

Kilde: FS

Ph.D.	2015	2016	2017
Ph.D. i rettsvitenskap	4	2	3

Kilde: DBH og FS

Kommentar:

Antall uteksaminerte studenter har holdt seg stabilt de senere år. Det første kullet som ble tatt opp etter utvidelsen av antall studieplasser uteksamineres i 2016.

Utenlandsopphold Rettsvitenskap (jus) master (5-årig)

	2013 vår	2013 høst	2014 vår	2014 høst	2015 vår	2015 høst	2016 vår	2016 høst	2017 vår	2017 høst	2018 vår
Utreisende	0	10	0	8	3	8	2	11	2	20 *	2 **
Innreisende	3	3	4	3	4	3	1	4	3	3 *	6 **

Kilde: DBH (studentrapport «utvekslingsopphold»)

* Registreres i DBH ca. februar 2018

** Registreres i DBH høst 2018

Fullført med utenlandsopphold i graden

(Uoffisielle tall – til orientering)

2016	2017
5 av 75	15 av 107

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
14.02.2018

Sak:
6/18

Forslag til endring av fagansvarlig i faget JUR-3622 International Environmental Law and Climate Change in the Arctic

Innstilling til vedtak:

Vito De Lucia utnevnes til fagansvarlig i faget JUR-3622 International Environmental Law and Climate Change in the Arctic. Endringen trer i kraft fra vedtaksdato.

Begrunnelse:

Ingvild Ulrikke Jakobsen har vært fagansvarlig siden faget JUR-3622 International Environmental Law and Climate Change in the Arctic ble opprettet. Faget er nå kommet i gang, og det gjennomføres for andre gang. Jakobsen har foreslått at Vito De Lucia overtar som fagansvarlig fra og med nå. Vito De Lucia har en del undervisning i faget og er således godt kjent med faget og fagets innhold. Avdelingsleder på 5. avdeling, Gunnar Eriksen, er hørt i anledning forslaget, og han har ingen innvendinger til den foreslåtte endringen.

Kjersti Dahle
Studiesjef

Maren Charlotte Bø
rådgiver

Saksbehandler: Ole Martin Loe, rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
14.02.2018

Sak:
7/18

Sammenslåing av undervisningen i fagene kontraktsutforming og kontraktsforhandling, samt endring i timefordelingen på 3. avdeling høsten 2018

Innstilling til vedtak:

Fagene kontraktsforhandling og kontraktsutforming på 3. avdeling slås sammen, og timefordelingen endres derfor fra:

Alminnelig obligasjonsrett (20 studiepoeng)

- pengekrav 8 t
- obligasjonsrett 12 t
- kontraktsutforming 5 t
- kontraktsforhandling 14 t

til dette høsten 2018:

Alminnelig obligasjonsrett (20 studiepoeng)

- pengekrav 8 t
- obligasjonsrett 14 t
- kontraktsforhandling og kontraktsutforming 17 t

Begrunnelse:

Avdelingsleder på 3. avdeling, Martin Hennig, har kommet med en anbefaling om å endre timefordelingen i undervisningen i alminnelig obligasjonsrett fra og med høsten 2018:

«Som leder av 3. avdeling er det min faglige og pedagogiske anbefaling at det gjøres endringer i fordelingen av timer til seminarundervisning i emnene kontraktsutforming, kontraktsforhandling og obligasjonsrett (kontraktsdelen med internasjonal privatrett). Endringene er tiltenkt å tre i kraft fra og med høstsemesteret 2018.

Endringene gjelder emnet kontraktsutforming. Det har blitt undervist 5 timer i emnet på høstsemesteret til og med 2017. Tidligere underviser i emnet hadde et eget undervisningsopplegg i kontraktsutforming, og har ikke mulighet til å undervise i emnet fremover. På bakgrunn av at vi nå har manglende undervisningskrefter anbefaler jeg at emnet kontraktsutforming slås sammen med emnet kontraktsforhandling.

Emnene har nære bånd til hverandre, og det er faglig og pedagogisk hensiktsmessig at undervisningen i de to emnene gis i én og samme seminarrekke. Jeg har konferert med faglærerne i faget, Arntzen og Nylund, som begge stiller seg bak sammenslåingen. Jeg legger i denne sammenhengen til at Det juridiske fakultet har som målsetning å bruke interne ressurser så langt det lar seg gjøre. Jeg har full tiltro til at det nye og sammenslåtte emnet er i gode hender hos Arntzen og Nylund.

Høsten 2017 var det satt av 14 timer til seminarundervisning i kontraktsforhandlinger. Når emnene kontraktsutforming og kontraktsforhandlinger slås sammen økes timeandelen til 17 timer. Jeg overlater det til faglærerne å lage et undervisningsopplegg i tråd med fagbeskrivelsen. Av fagbeskrivelsen framgår det at studentene skal ha «god kunnskap om kontraktsforhandlinger og kontraktsutforming». Etter endt undervisning skal studentene ha ferdigheter til å «planlegge, gjennomføre og analysere kontraktsforhandlinger samt utforme kontrakter». Slik fagplanen allerede er utformet, trengs det ikke å gjøres noen endringer for å slå sammen de to fagene. Som faglig ansvarlig for 3. avdeling er det min mening at læringsmålene i kontraktsforhandling og kontraktsutforming kan nås på de 17 timene med seminarundervisning som nå stilles til rådighet for studentene.

Jeg foreslår videre at antall timer undervisning i emnet kontraktsutforming reduseres fra 5 til 3 timer. Emnet kontraktsutforming inngår som del av faget «alminnelig obligasjonsrett» (20 studiepoeng), se vedlagt fagbeskrivelse for 3. avdeling. Faget «alminnelig obligasjonsrett» består av emnene pengekravsrett, obligasjonsrett (herunder mislighold av kontrakt og internasjonal privatrett), kontraktsutforming og kontraktsforhandlinger.

Situasjonen er slik på 3. avdeling at faget «alminnelig obligasjonsrett» består av mange emner, og det er ikke til å legge skjul på at flere av disse emnene i dag «kniver» om de timene til seminarundervisning som vi har til disposisjon. Gjennomgående er tilbakemeldingen fra seminarleaderne i obligasjonsretten (kontraktsdelen med internasjonal privatrett), herunder undertegnede, at det er for få timer til disposisjon i dette omfattende emnet. Når emnet nå tilføres 2 nye timer vil det bli mer overkommelig å ha tilstrekkelig tid til å behandle de sentrale læringsmålene innenfor rammene av seminarundervisningen.

Høsten 2017, og tidligere år, har seminaret i obligasjonsretten sett slik ut: Pengekravsrett 8 timer, obligasjonsrett m/ int. privatrett 12 timer – til sammen 20 timer. Etter den foreslåtte endringen får obligasjonsretten (kontraktsdelen med internasjonal privatrett) da totalt 22 timer seminarundervisning.

Jeg har her skissert fordelingen av timer slik den var høst 2017:

Alminnelig obligasjonsrett (20 studiepoeng)

- pengekrav 8 t
- obligasjonsrett 12 t
- kontraktsutforming 5 t
- kontraktsforhandling 14 t

Endring fra og med høsten 2018:

Alminnelig obligasjonsrett (20 studiepoeng)

- pengekrav 8 t
- obligasjonsrett 14 t
- kontraktsforhandling og kontraktsutforming 17 t»

Vedlegg

1 Fagbeskrivelse med pensum 3. avdeling

Kjersti Dahle
studiesjef

—

Maren Charlotte Bø
rådgiver

—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Saksbehandler: Maren Charlotte Bø, rådgiver

[Skriv ut](#) Lukk vindu

Fagbeskrivelse med pensum 3. avdeling

Vedtatt av fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet den 11.06.03 (JF 49-03)

jf. studieplan for mastergrad i rettsvitenskap pkt 7 (Vedtatt 11.06.03 av

styret for Det juridiske fakultet med hjemmel i § 4 i forskrift 20.06.03 for

studier ved Universitetet i Tromsø.). Endret av Studieutvalget i sak SU 24-16 og SU 48-16.

Opprettet dato: 01.10.2008

Forfatter: Gaare, Line

Lenke til nettside: https://uit.no/go/target/81910/?p_document_id=81910

Tredje avdeling utgjør tredje året på masterstudiet i rettsvitenskap. Avdelingen er bygget opp rundt de sentrale formuerettsfagene, og består av fagene rettskildelære (15 studiepoeng), alminnelig obligasjonsrett (20 studiepoeng), panterett (6 studiepoeng), statisk og dynamisk tingsrett (12 studiepoeng) samt gjeldsforfølgingsrett (7 studiepoeng), Avdelingen avsluttes med én hjemmeeksamen og én skoleeksamen.

Juridisk metode og etikk (15 studiepoeng)

1) Faglig innhold

Faget juridisk metode omhandler de rettskildeprinsipper som anvendes ved løsningen av rettsspørsmål etter norsk rett, og bygger videre på metodelæren fra første avdeling. Det tas utgangspunkt i dommerens situasjon og oppmerksomheten rettes mot rettsgrunnlaget for løsning av konflikter. Rettsgrunnlaget kan være formell lov, ulovfestet rett eller avtale, og det redegjøres for hvordan prosessen med å oppstille en rettsregel i det enkelte tilfelle kan forklares. Faget behandler også betydningen av verdistandpunkt i juridisk argumentasjon, samt etikk i juridisk rådgivning.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått tredje avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om hva en rettsregel er og hvilke forskjellige typer rettsregler som finnes
- avansert kunnskap om rettskildeprinsipper
- avansert kunnskap om grunnlaget for rettskildefaktorene og rettskildeprinsippene,

- avansert kunnskap om bruken av rettskildefaktorer i visse argumentasjons- og vurderingsmønstre,
- avansert kunnskap om lovfestet, ulovfestet og kontraktsfestet rett som primært rettsgrunnlag
- avansert kunnskap om ulike former for skjønn

Ferdigheter

Etter bestått tredje avdeling kan studenten:

- anvende juridisk metode ved løsning av rettsspørsmål
- fremstille og drøfte sentrale problemstillinger i faget
- analysere egen og andres rettskildebruk
- delta i den faglige diskusjon om juridisk metode og de verdipremisser som danner basis for faget

3) Pensum

- *Nils Nygaard*: Rettsgrunnlag og standpunkt (2. utgave 2004)
- *Petter Chr. Sogn*: Etikk i advokatfabrikk. Endring i advokatbransjen; nye etiske grensedragninger. (22 s) I Jus og Etikk, Universitetsforlaget (2005).

Alminnelig obligasjonsrett (20 studiepoeng)

1) Faglig innhold

Obligasjonsretten (kontraktsretten og pengekravsretten) er læren om skyldforhold, særlig skyldforhold som har grunnlag i kontrakt.

Obligasjonsretten omfatter en rekke typer skyldforhold, som ofte behandles hver for seg som egne rettsdisipliner ("spesiell kontraktsrett"). Eksempler på spesiell kontraktsrett er kjøpsrett, entrepriserett og husleierett. Når alminnelig obligasjonsrett likevel behandles som en egen teoretisk rettsdisiplin, skyldes det særlig at de fleste typer av skyldforhold gir opphav til en rekke felles problemstillinger, som kan og bør behandles i en allmenn rettsdisiplin. I obligasjonsretten kan likheter og forskjeller i problemstillinger og løsninger belyses gjennom kontraktsregulering, lovgivning og alminnelige, ulovfestede prinsipper. Det finnes også regler som i større eller mindre grad gjelder uavhengig av kontraktstype, f.eks. reglene om gjeldsbrev, motregning, reklamasjon, foreldelse, gjeldsovertagelse, fordringsoverdragelse m.v. samt ulovfestede prinsipper som f.eks. omhandler betydningen av passivitet m.m.

Obligasjonsretten omhandler realforpliktelsers og pengeforpliktelsers innhold, endring, opphør samt virkningen av at forpliktelser ikke er blitt oppfylt på riktig måte.

Faget omhandler også oversikt over lovvalgsregler i internasjonale kontraktsrettslige forhold, kontraktsforhandlinger og kontraktsutforming.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter tredje avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om innholdet av obligasjonsrettslige forpliktelser og krav i formuerettslige skyldforhold (både naturalprestasjoner og betalingsforpliktelser)

- avansert kunnskap om endring av formuerettslige skyldforhold, blant annet gjennom etterfølgende utvikling, partsskifte og lemping av forpliktelser
- avansert kunnskap om opphør av formuerettslige skyldforhold, blant annet gjennom reglene om oppsigelse, avbestilling, passivitet og foreldelse
- avansert kunnskap om mislighold av obligasjonsrettslige forpliktelser og misligholdsbeføyelser, blant annet gjennom retten/plikten til oppfyllelse, retting, omlevering, og reglene om tilbakeholdsrett, prisavslag, heving og erstatning
- god kunnskap om kontraktsforhandlinger og kontraktsutforming

Ferdigheter

Etter bestått tredje avdeling kan studenten:

- identifisere og løse teoretiske og praktiske obligasjonsrettslige problemstillinger
- planlegge, gjennomføre og analysere kontraktsforhandlinger samt utforme kontrakter
- formulere og formidle kunnskaper om obligasjonsrett, kontraktsforhandlinger og internasjonale lovvalgsregler knyttet til kontrakt

3) Pensum

- Jo Hov/Alf Petter Høgberg: *Obligasjonsrett* (2017), hele boken unntatt kapitlene 14, 20, 21, kapittel 22: punkt 22.5 og kapittel 24 (435 sider).
- Trygve Bergsåker: *Pengekravsrett* (2015), kapitlene I-IV, kapittel VI, VIII, IX, XI og XII (235 sider).
- Jørn Rognes: *Forhandlinger* 4. utgave (2015) kap. 1-8 (127 sider).
- Giuditta Cordero Moss: *Internasjonal privatrett på formuerettens område* (2013): Kap 4: Punkt 4.1, 4.3, 4.4: 4.4.1 til 4.4.1.1, 4.4.1.6, 4.4.1.7 til 4.4.1.7.1, 4.4.1.11, 4.4.1.12, 4.4.2 til 4.4.2.1, 4.4.2.3, 4.4.2.4, 4.4.3, 4.4.4 til 4.4.4.1.1, 4.4.4.2 og 4.4.4.3 (27 sider).

NS 8405 er et nødvendig verk i obligasjonsrett.

Panterett (6 studiepoeng)

1) Faglig innhold

Panteretten omhandler utnyttelse av den økonomiske verdi av formuesgoder til oppfyllelse av krav. Ved at kreditor får panterett for sitt krav, får han en fortrinnsrett til å søke dekning i panteobjektet. Ut fra stiftelsesgrunnlaget for panterett skilles det mellom avtalepant, utleggspant og lovbestemt pant. I faget panterett legges hovedvekten på avtalepant. I tillegg behandles tilbakeholdsrett, som gir den som har rådighet over en ting, rett til å holde tingen tilbake inntil eieren eller andre som måtte ha rett til den, har gjort opp en forpliktelse som knytter seg til tingen.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått tredje avdeling har studenten:

- god kunnskap om stiftelse, innhold og omfang av avtalepant i fast eiendom, driftstilbehør, varelager, næringsdrivendes utestående fordringsmasse og alminnelig løsøre samt salgspant
- god kunnskap om forholdet mellom panterett og det krav panteretten skal sikre
- god kunnskap om hvordan ulike former for panterett oppnår beskyttelse mot tredjepersonsgrupper (rettsvern)
- god kunnskap om prioriteten mellom ulike rettsstiftelser i formuesgoder, og om opplåning av pantebrev
- god kunnskap om ulovfestede regler om tilbakeholdsrett
- kunnskap om stiftelse, innhold og omfang av utleggspant og lovbestemt pant

Ferdigheter

Etter bestått tredje avdeling kan studenten:

- identifisere og løse teoretiske og praktiske panterettslige problemstillinger og spørsmål om ulovfestet tilbakeholdsrett
- identifisere og løse teoretiske og praktiske spørsmål om rettsvern og prioritet for ulike former for formuerettslige rettsstiftelser

3) Pensum

- *Jens Edvin A Skoghøy*: Panterett 3. utgave (2014) med unntak av punkt 2.3.6, punkt 2.6, punkt 3.5, punkt 4.2.6 (f), punkt 4.6, kap. 5 og kap. 6.

Tingsrett (12 studiepoeng)

Generelt

Faget tingsrett består av to deler, statisk tingsrett og dynamisk tingsrett. Den statiske tingsretten omhandler stiftelse, endring, overføring og opphør av eiendomsrett til og andre rettigheter i ting. Den dynamiske tingsretten omhandler især reglene for løsning av konflikter mellom ulike rettighetshavere i samme formuesgode.

Rettigheter i formuesgoder kan være av flere slag (eiendomsrett, bruksrett, panterett, løsningsrett etc.), og de kan stiftes på flere måter. Rettigheter i formuesgoder etableres vanligvis gjennom avledet (derivativt) erverv. Regler for dette gjennomgås i fagene alminnelig obligasjonsrett, panterett og gjeldsforfølgingsrett.

1) Faglig innhold

Statisk tingsrett

Faget gir kunnskap om eiendomsrettsbegrepets innhold, utforming og betydning i norsk rett. De faktiske og rettslige grensene for utøvelse av eierrådighet og annen rådighet over ting, står sentralt i dette faget. Med ting forstås både fast eiendom og løsøre. Reglene om fast eiendom er viet størst oppmerksomhet i pensum og undervisning.

Sentrale tema er eierrådighetens utstrekning, forholdet mellom eier og bruksrettshavere, forholdet mellom naboeiendommer, reglene om likestilt eierskap (sameie) og hvordan eiendomsrett kan erverves ved lang tids bruk i den tro at man hadde rett til det (hevd).

Dynamisk tingsrett

I den dynamiske tingsretten behandles reglene for erverv av rettigheter i ulike formuesgoder gjennom ekstinksjon. Ekstinksjon innebærer i korthet at et rettssubjekt får en bestemt rettighet i et formuesgode til fortrengsel for allerede etablerte eller konkurrerende rettigheter i samme formuesgode. Et hovedskille går mellom avtaleekstinksjon og kreditorekstinksjon. I faget behandles regler om rettsvernsregistre og rettsvern.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått tredje avdeling har studenten:

- god kunnskap om grunnleggende rettsregler og prinsipper innen tingsretten, samt de hensyn reglene bygger på
- god kunnskap om eiendomsrettsbegrepet
- god kunnskap om forutsetninger og begrensninger for den private eiendomsretten, og grenser og yttergrenser for eierrådigheten
- god kunnskap om reglene om servitutter, sameie og forholdet mellom naboeiendommer
- god kunnskap om reglene om hevd, kunnskap om andre ekstinktive erverv over lang tid
- god kunnskap om avtaleekstinksjon og kreditorekstinksjon
- god kunnskap om rettsvernsregistre og regler om rettsvern
- kunnskap om spesielle metodespørsmål i tingsretten
- kunnskap om forholdet mellom privat eierrådighet og offentligrettslig regulering
- kunnskap om eiendomsvernet i Grl. § 105 og Den europeiske menneskerettskonvensjon protokoll 1 artikkel 1 (EMK P1-1)

Ferdigheter

Etter bestått tredje avdeling kan studenten:

- identifisere og løse tingsrettslige problemstillinger av teoretisk og praktisk art
- forstå de metodiske problemstillinger som er spesielle for tingsretten
- formulere og formidle kunnskaper metodisk og faglig korrekt på en strukturert og sammenhengende måte

3) Pensum

- *Thor og Aage Thor Falkanger: Tingsrett 8. utgave, 2016, følgende kapitler og tema:*

Fellesstoff:

I Tingsrett: Avgrensning og grunnbegreper

Statisk:

II Fast eiendom og fast eiendoms grenser

III Sameie

IV Servitutter

VI Hevd

VII Naboretten

Dynamisk:

XI Innføring (dynamisk tingsrett)

XII Rettsvernsregistre mv

XIV Tredjepersonsforhold: Omsetningsserververs stilling

XV Tredjepersonsforhold: Kreditorernes stilling

Fradrag: §§ 9, 10, 33-35 og kontrollspørsmålene tilknyttet hvert enkelt kapittel

Gjeldsforfølgingsrett (7 studiepoeng)

1) Faglig innhold

Gjeldsforfølgingsrett omhandler reglene om prosessene der en eller flere fordringshavere, med rettsapparatets hjelp, søker å drive inn sitt eller sine krav. Blir gjeld ikke betalt frivillig, kan gjelden drives inn ved at fordringshaveren (kreditor) får dekning i formuesgoder som tilhører skyldneren (debitor). Dette bygger bl.a. på det helt grunnleggende prinsippet om at avtaler skal holdes. Man tvinger altså skyldneren til å oppfylle sine plikter. Dekningen kan skje gjennom et samlet oppgjør (konkurs), eller ved at kreditorene søker dekning en og en. Enkeltforfølgning skjer normalt ved at det blir stiftet utlegg, som er en panterett (en særlig dekningsrett), i ett eller flere formuesgoder, og at formuesgodet deretter blir gjort om i penger. Panterett stiftes ellers gjerne ved avtale før gjelden skal betales som en sikkerhet for oppfyllelsen av kravet på betaling, og har fordringshaver en slik panterett, kan han sørge for dekning gjennom realisasjon av dette pantet. I en konkurs kan tidligere disposisjoner fra skyldneren bli satt til side (omstøtt), selv om de har ordinært vern mot kreditorbeslag.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått tredje avdeling har studenten:

- god kunnskap om reglene om vern for rettigheter i formuesgoder mot kreditorbeslag i form av utlegg eller konkurs;
- god kunnskap om reglene om insolvens som vilkår for å åpne konkurs og de øvrige sentrale prosessuelle regler for konkursbehandling;
- god kunnskap om reglene om avtalers stilling i konkurs;
- god kunnskap om reglene om omstøtelse på objektivt og subjektivt grunnlag;
- god kunnskap om reglene for motregning i konkurs
- kunnskap om reglene om fordelingen mellom kreditorene i konkurs;
- kunnskap om prosessen for å drive inn sikrede og usikrede krav

Ferdigheter

Etter bestått tredje avdeling kan studenten:

- forstå hvordan reglene innbyrdes er avhengige av hverandre, og finne løsninger gjennom en sammenstilling av regler.

3) Pensum:

- *Mads Henry Andenæs*; Konkurs 3. utg 2009, unntatt kapittel 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 19, 20, 21, 23, 27, og 33.
- *Petter Høiseth*: Kompendium i gjeldsforfølgingsrett (Tromsø 2014) ca 70 s (vil bli kopiert opp for salg ved Akademisk kvarter).

Generell kompetanse:

Etter bestått tredje avdeling kan studenten:

- identifisere og forstå sammenhenger mellom de sentrale formuerettsfagene som inngår på 3. avdeling
- anvende sine juridiske kunnskaper og ferdigheter til å løse formuerettslige problemstillinger av teoretisk og praktisk art innenfor gitte tidsrammer
- utføre selvstendig arbeid, både skriftlig og muntlig innenfor rettsområdene som inngår på avdelingen
- løse problemstillinger på rettsområdene som inngår på avdelingen, individuelt og i samarbeid med andre
- kommunisere rettslige resonnementer innenfor rettsområdene på avdelingen på en tydelig og presis måte, skriftlig og muntlig, til fagfellesskapet og allmennheten
- identifisere og reflektere over yrkesetiske problemstillinger som arbeid med fagene på avdelingen kan lede til, og analysere og håndtere disse på en forsvarlig måte

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
14.02.2018

Sak:
9/18

Stengt suppleringsopptak høsten 2018

Innstilling til vedtak:

Suppleringsopptaket for integrert master i rettsvitenskap er stengt for høsten 2018

Begrunnelse:

Masterstudiet har per d.d. 917 studenter fordelt på fem avdelinger. Studiet har 150 studieplasser på hvert kull, noe som tilsier 750 studieplasser fordelt på 5 år.

1. avdeling har 201 studenter, 2. avdeling har 212, 3. avdeling har 211, 4. avdeling har 127 og 5. avdeling har 163. På grunn av årlige justeringer i kulltilhørighet på grunn av sykdom, faglig forsinkelse og lignende, vil det være hensiktsmessig å stenge suppleringsopptaket da vi ser en tendens til økning i studentmassen som starter på studiet på 1. avdeling hver høst.

Kjersti Dahle
studiesjef
—
kjersti.dahle@uit.no
77 64 41 92

Maren Charlotte Bø
rådgiver
—
maren.charlotte.bo@uit.no
77 64 41 94

Saksbehandler: Sunniva Solheim Alvestad

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:

Sak:

Stengt suppleringsopptak høsten 2018

Innstilling til vedtak:

Suppleringsopptaket for integrert master i rettsvitenskap er stengt for høsten 2018

Begrunnelse:

Masterstudiet har per d.d. 917 studenter fordelt på fem avdelinger. Studiet har 150 studieplasser på hvert kull, noe som tilsier 750 studieplasser fordelt på 5 år.

1. avdeling har 201 studenter, 2. avdeling har 212, 3. avdeling har 211, 4. avdeling har 127 og 5. avdeling har 163. På grunn av årlige justeringer i kulltilhørighet på grunn av sykdom, faglig forsinkelse og lignende, vil det være hensiktsmessig å stenge suppleringsopptaket da vi ser en tendens til økning i studentmassen som starter på studiet på 1. avdeling hver høst.

Kjersti Dahle
studiesjef

kjersti.dahle@uit.no
77 64 41 92

Maren Charlotte Bø
rådgiver

maren.charlotte.bo@uit.no
77 64 41 94

Saksbehandler: Sunniva Solheim Alvestad

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedtatt på fullmakt
Tromsø, 13/12-17
Gunnar Gundersen

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
14.02.2018

Sak:
10/18

Orienteringssak om endring av pensum på 4. avdeling - samerett

Innstilling til vedtak:

Pensum på 4. avdeling, samerett, blir endret fra:

Susann Funderud Skogvang: Samerett, 2. Utgave 2009,

- Kapittel 1; punkt 1.3 (s. 25-30)
- Kapittel 2; punkt 2.3 (s. 54-61)
- Kapittel 3-9 (s. 65-247)
- Kapittel 10; punkt 10.1 og 10.2 (s. 248-253) samt punkt 10.4 og 10.5 (s. 257-269)
- Kapittel 11

Til:

Susann Funderud Skogvang: Samerett, 3. Utgave 2017,

- Kapittel 1; punkt 1.3 (s. 21-25)
- Kapittel 2; punkt 2.3 (s. 52-59)
- Kapittel 3-9 (s. 63-256)
- Kapittel 10; punkt 10.1 og 10.2 (s. 257-263) samt punkt 10.4 og 10.5 (s. 266-278)
- Kapittel 11 (s. 304-318)

Begrunnelse:

Etter vurdering fra fagansvarlig, vil det være for fagets beste å oppdatere til den nyeste utgaven av pensumboken. Studentene vil få de samme rettsspørsmålene som tidligere utgave gir, men bruke den nyeste utgaven og følge de henvisninger som er tilpasset den. Med pensumnormen på 35 sider pr. studiepoeng, var allerede det forrige pensumet over grensen da pensum var 225 sider. Med denne nye utgaven vil sidetallet bli 241. I vurderingen fra prodekan er det tatt med at pensumet må ses nærmere på i løpet av våren, med tanke på en tilpasning på grunn av normen om 35 sidetall per studiepoeng.

Kjersti Dahle
studiesjef

—
kjersti.dahle@uit.no
77 64 41 92

Maren Charlotte Bø
rådgiver

—
sunniva.s.alvestad@uit.no
77 64 57 82 41 94

Saksbehandler: Sunniva Solheim Alvestad

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

- 1 Fagbeskrivelse med pensum 4.avdeling - før endring
- 2 Fagbeskrivelse med pensum 4. avdeling - etter endring

Vedtatt på fullmakt av prodekan for utdanning
22.01.2018

Skriv ut Lukk vindu

Fagbeskrivelse med pensum 4. avdeling

Vedtatt av studieutvalget 01.04.05 (SU 12/04 - DL 200200704-67) jf pkt 7 i studieplan for mastergraden i rettsvitenskap. Endret ved sak SU 54-11, SU 30-12, SU 40-12, SU 12-13, SU 59-13, 94-13, 95-13, 24/15 og sak SU 19/16.

Opprettet dato: 01.10.2008

Forfatter: Solheim Alvestad, Sunniva

Lenke til nettside: https://uit.no/go/target/81911/?p_document_id=81911

Fjerde avdeling utgjør fjerde året på masterstudiet i rettsvitenskap. Avdelingen er bygget opp rundt menneskerettigheter, rettergang og strafferett. Avdelingen består av metode- og perspektivfag (15 sp), samerett (5 sp), strafferett (15 sp), rettergang (20 sp) og obligatorisk praksis på fire uker med innlevering av rapport. Avdelingen avsluttes med en hjemmeeksamen og to skoleeksamener. På fjerde avdeling stilles det større krav til både muntlig og skriftlig fremstilling av rettslige resonnementer enn på de tidligere avdelinger.

Metode- og perspektivfaget (15 sp)

Metode- og perspektivfaget utgjør til sammen 15 studiepoeng, og er sammensatt av følgende elementer:

- a) Juridisk metodelære (2 sp)
- b) Etikk (2 sp)
- c) Menneskerettigheter (6 sp)
- d) Rettssosiologi, rettsøkonomi eller rettsfilosofi (5 sp). Studentene skal velge ett av disse tre fagene.

Juridisk metodelære (2 sp)

1) Faglig innhold

Juridisk metode er et gjennomgående tema på masterstudiet. På 4. avdeling bygger faget på læringsutbyttet fra tidligere avdelinger. Det skal gi en dypere innsikt i og forståelse for metodiske problemstillinger. De spesielle metodespørsmålene som oppstår i de øvrige fagene på 4. avdeling står sentralt. Oppmerksomheten rettes særlig mot legalitetsprinsippets betydning i strafferetten og forholdet mellom norsk intern rett og folkerett (inkorporert og ikke-inkorporert). Studier av hvordan norske domstoler anvender internasjonale regler inngår også i faget.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om grunnlaget for og innholdet i legalitetsprinsippet i strafferetten
- avansert kunnskap om forholdet mellom folkerett og norsk intern rett
- god kunnskap om hvordan norske domstoler anvender internasjonale regler

Ferdigheter.

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- anvende det strafferettslige legalitetsprinsippet i juridisk argumentasjon.
- anvende den juridiske metode for å harmonisere folkerett og norsk intern rett, og for å løse motstrid mellom folkerett og norsk intern rett
- redegjøre for hvordan norske domstoler anvender internasjonale regler

3) Pensum

- Helge Røstad, Lovprinsippet i strafferetten. Noen refleksjoner, Innkast i straffefeltet, 1993, s. 67-87
- Jens Edvin A. Skoghøy, Norske domstolars lovkontroll i forhold til inkorporerte menneskerettigheter, LoR 2002, s. 337-354

- Hans Petter Graver: Dømmer Høyesterett i siste instans?, JV Vol 37, h 4/5 2002, s. 263-281
- Hans Petter Graver: Internasjonale konvensjoner som rettskilde, JV 2003/8, s. 468-489

* *Artiklene selges i kompendium hos Akademisk Kvarter*

Etikk (2 sp)

1) Faglig innhold

Etikk er et gjennomgående tema på masterstudiet. Formålet er å gi studentene et grunnlag for å identifisere og resonnere over etiske problemstillinger som oppstår i arbeidssituasjonen som jurist. På 4. avdeling er hovedvekten lagt på yrkene påtalejurist, dommer og forsvarsadvokat.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten :

- avansert kunnskap om hvilke situasjoner som kan inneholde etiske problemstillinger innenfor yrkene påtalejurist, forsvarsadvokat og dommer
- avansert kunnskap om regler knyttet til slike situasjoner

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere, analysere og ta stilling til etiske problemstillinger som kan oppstå innenfor yrkene påtalejurist, dommer og forsvarsadvokat

3) Pensum

- Arne Fanebust; Nadia Hall; Nils Erik Lie; Tor-Geir Myhrer; Anne Lise Rønneberg; Petter Chr. Sogn og Henrik Syse: Juss og etikk. Følgende artikler i boken er pensum:
 - God påtaleskikk
 - Korrekt og ukorrekt dommeratferd i og utenfor rettssalen
 - Aktuelle problemstillinger sett fra forsvarsadvokatens ståsted
 - Johs. Andenæs: Ridder for rettferdighet eller leiesoldat for kjeltringer, i Johs. Andenæs, Etter overveielse, Artikler i utvalg, 1983-1992, s. 99-115
 - Johs. Andenæs: God Åklagarsed, i Johs. Andenæs, Etter overveielse, artikler i utvalg, 1983-1992, s. 88- 97.

****Johs. Andenæs sine artikler selges i kompendium hos Akademisk Kvarter (samme kompendium som under juridisk metodelære)***

Menneskerettigheter (6 sp)

1) Faglig innhold

Faget menneskerettigheter bygger videre på innføringen i folkerett på første avdeling, og uttyper den kunnskap studentene har fått om noen sentrale menneskerettigheter på første og andre avdeling. Menneskerettighetene hører under den spesielle del av folkeretten. De har sitt historiske utspring i naturretten, og bygger på at alle mennesker har visse ukrenkelige rettigheter. Disse rettighetene kommer regelmessig i konflikt med nasjonalstatenes prioriteringer og oppfatninger. Det er et statsansvar å gjennomføre menneskerettighetene i nasjonal rett og å påse at de følges. Faget tar opp utvalgte menneskerettigheter slik de kommer til uttrykk i Den europeiske menneskerettighetskonvensjon av 1950 (EMK) med tilleggsprotokoller (TP). Det legges særlig vekt på vernet mot vilkårlig frihetsberøvelse og andre frihetsinnskrenkninger (EMK art. 5), retten til rettferdig rettergang (EMK art. 6), legalitetsprinsippet (EMK art. 7), retten til privatliv og familieliv (EMK art. 8) og vernet mot gjentatt straffeforfølgelse (EMK art. 7, TP art. 4). I faget inngår også et praktisk-metodisk element; å finne frem til og anvende internasjonale kilder.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om særegne metodiske forhold på menneskerettighetenes område, herunder betydningen av Den europeiske menneskerettsdomstols (EMD) praksis
- avansert kunnskap om innholdet i vernet mot vilkårlig frihetsberøvelse, retten til rettferdig rettergang, legalitetsprinsippet, retten til privatliv og familieliv og vernet mot gjentatt straffeforfølgelse
- avansert kunnskap om menneskerettighetenes innvirkning på norsk rett
- god kunnskap om menneskerettighetenes utvikling og plass i folkeretten
- kunnskap om EMDs organisasjon og saksbehandling

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og løse menneskerettslige problemstillinger på en metodisk forsvarlig måte
- redegjøre for forholdet mellom internasjonale menneskerettigheter og norsk rett

3) Pensum

- Jørgen Aall, Rettsstat og menneskerettigheter, 4 utg s. 118-148; s. 214-218; s. 246-251; s. 347 – 521 (213 sider)
- Karen Reid, A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights, 4. utg. (Sweet & Maxwell, London 2011), kapittel A: Procedure before the European Court of Human Rights, s. 7-20. (på side 20 frem til temaet "interim relief".)

* Artikkelen selges i kompendium hos Akademisk Kvarter

Retts sosiologi (5 sp)

1) Faglig innhold

Retts sosiologiens hovedproblemstillinger er samfunnsforholdenes innvirkning på retten, rettens innvirkning på samfunnsforholdene og vekselvirkningen mellom disse. Endringer i samfunnsforholdene kan medføre endringer i rettsregler og argumentasjonsmønstre i rettsanvendelsen. Et annet tema er hvorvidt rettsreglene realiserer målene lovgiver ønsker å

oppnå. Faget tar også opp aktuelle rettssosiologiske debatter. I tillegg er en analyse av juristers rolle i samfunnet omfattet.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om rettssosiologiens hovedproblemstillinger
- avansert kunnskap om juristprofesjonens rolle i samfunnet
- kunnskap om forskjellige måter å drive rettssosiologisk forskning på
- kunnskap om sentrale rettssosiologiske debatter

Ferdigheter.

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og diskutere rettssosiologiske problemstillinger, herunder ved å anvende rettssosiologiske undersøkelser
- selvstendig vurdere juristprofesjonens rolle i samfunnet
- benytte rettssosiologiske hensyn i juridisk argumentasjon

3) Pensum

- Mathiesen, Thomas: Retten i samfunnet – en innføring i rettssosiologi. 6. Utgave: Kapittel I, med unntak av punkt 4 og 5, kapittel II med unntak av punkt 2.1.2, 2.2.2 og 3.2 og kapittel III, med unntak av punkt 3.4. (189 sider).

Rettsøkonomi

1) Faglig innhold

Rettsøkonomiske analyser har som formål å avklare rettsreglers virkninger og vurdere hvilke regler som er best egnet til å oppnå gitte målsetninger. I dette faget fokuseres det særlig på rettsreglenes betydning for såkalt samfunnsøkonomisk effektiv ressursbruk og ønsket formuesfordeling (Pareto-effektivitet). Faget omfatter analyser av eiendomsretten, erstatningsrettens grunnvilkår og miljørett.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om rettsøkonomiens analyseverktøy og metoder
- god kunnskap om rettsøkonomiske analyser av eiendomsretten
- god kunnskap om rettsøkonomiske analyser av erstatningsrettens grunnvilkår
- god kunnskap om rettsøkonomiske analyser av miljørett
- kunnskap om grunnleggende modeller for likevektsanalyse og forskjellige versjoner av det såkalte Coase- teoremet

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og diskutere rettsøkonomiske problemstillinger på en metodisk forsvarlig måte
- benytte rettsøkonomiske hensyn i juridisk argumentasjon

3) Pensum

- Erling Eide og Endre Stavang: Rettsøkonomi, (2008): DEL I "Rettsøkonomi og samfunnsøkonomisk teori". Kap. 1-6, s. 21-155 (obligatorisk del - ca. 134 sider)

Med tillegg av:

- Erling Eide og Endre Stavang: Rettsøkonomi, (2008): DEL II "Tingsrett og beslektede emner". Kap. 7-11, s. 157-231 (valgfri del ca. 74 sider - til sammen ca. 208 sider)

ELLER

- Erling Eide og Endre Stavang: Rettsøkonomi, (2008): DEL III "Erstatningsrett". Kap. 12-14, s. 233-282 (valgfri del ca. 49 sider - til sammen ca. 183 sider)

ELLER

- Erling Eide og Endre Stavang: Rettsøkonomi, (2008): DEL VI "Anvendt rettsøkonomi". Kap. 23-26, s. 547-606 (valgfri del ca. 59 sider - til sammen ca. 193 sider).

Rettsfilosofi (5 sp)

1) Faglig innhold

Rettsfilosofi omhandler jussens grunnspørsmål. Rettsfilosofi faget på 4. avdeling har tre hovedtemaer. Det første temaet er *Hva er rettsfilosofi?* Temaet bygger på refleksjon rundt spørsmålene om hva rett er, hvordan vi får kunnskap om retten og hvordan retten kan legitimeres. Studentene blir orientert om sentrale rettsfilosofiske posisjoner. Denne delen er kortfattet og er ment som introduksjon til fagets andre og mest sentrale del. Det andre hovedtemaet er *Rettsfilosofi og juridisk metode*. Temaet bygger på diskusjoner om grunnleggende sider ved den juridiske metoden og på sammenhengen mellom rettens grunnlagsproblemer og juridisk metode. Det tredje hovedtemaet er *Rettsfilosofi og fagdebatt*. Temaet omfatter aktuelle rettsfilosofiske diskusjoner i sammenheng med straff, menneskerettigheter og feministisk rettsteori.

2) Læringsutbytte

Kunnskap.

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om mangfoldet i debatten om Eckhoffs rettskildemodell, eller annerledes sagt, om den rettsrealistiske rettskildelære
- god kunnskap om rettslig argumentasjon og rettslig rettferdiggjørelse av avgjørelser
- kunnskap om hva som påvirker våre syn på spørsmålene om hva rett er, hvordan vi får kunnskap om retten og hvordan retten kan legitimeres
- kunnskap om grunnleggende sider ved den juridiske metoden og om sammenhengen mellom rettens grunnlagsproblemer og juridisk metode
- kunnskap om noen dagsaktuelle fagdebatter innom feltet

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- forklare hva som påvirker våre syn på spørsmålene om hva rett er, hvordan vi får kunnskap om retten og hvordan retten kan legitimeres
- diskutere grunnleggende sider ved den juridiske metoden og reflektere over sammenhengen mellom rettens grunnlagsproblemer og juridisk metode
- bedrive selvstendig metodisk tenkning og kunne evaluere kvaliteten på juridisk argumentasjon i større grad
- forklare og kritisk reflektere over de problemstillinger og den argumentasjon som tematiseres i pensum

3) Pensum

- Del I Innledning til kompendium i rettsfilosofi og Hva er rettsfilosofi
 - Innledning av Dag Michalsen, Eva Maria Svensson og Kristine H. Korsnes.
 - Bernt, Jan Fridthjof, Den ene og retten – brytningen mellom liberalisme og kollektivism i norsk rettsteori, Rett og Toleranse festskrift til Helge J. Thue 2007, s. 488-503.
- Del II Rettsfilosofi og juridisk metode
 - Askeland, Bjarte, Rettskildelærens utvikling i rettsteoretisk belysning, Jussens Venner 2003 s 8-23.
 - Graver, Hans Petter, Keiserens garderobe: Eckhoffs rettskildelære og utfordringer fremover, Tidsskrift for rettsvitenskap 2000 s. 429-476.
 - Morten Kinander, En kritisk vurdering av moderne hermeneutisk rettsteori, Retfærd nr. 103, 2003 s. 14-22.
 - Blandhol, Sverre, Pragmatismens aktualitet i rettsvitenskap og rettsanvendelse, Tfr 2004 s.365-390.

- Bernt, Jan Fridthjof, Det juridiske fortolkningsfellesskap som referanseramme for avgjørelse av juridiske tvilsspørsmål, *Arbeid og rett: Festskrift til Henning Jakhellns 70-årsdag 2009* s. 31-43.
- Del III Rettsfilosofi og fagdebatt
 - Straff: Jacobsen, Jørn RT, Fiksjon utan moral eller konstruksjon utan verdi? Om det ideologiske grunnlaget for straffansvar for juridiske personar, *Tidsskrift for strafferett*, 2009, s 43-74.
 - Rettskomparasjon: Cordero Moss, Giuditta, A Comparison of Italian, English and Norwegian Inheritance Rules as an Illustration of Different Legal Methods, *Tidsskrift for rettsvitenskap*, 1999 s. 884-903.
 - Feministisk rettsteori: Jørgensen, Stine, Feministisk rettsteori, *Retfilosofi i Centrale tekster og temaer*, Ole Hammerslev og Henrik Palmer Olsen (red.), Hans Reitzels Forlag, København 2011, s. 665-683 (uten referanseliste t.o.m. s. 680).

Samerett (5 sp)

1) Faglig innhold

Samerett bygger på innføringen i folkerett fra første avdeling. Faget tar opp rettslige problemstillinger som berører samene i egenskap av å være et urfolk. Det dreier seg særlig om spørsmål som går på tvers av den tradisjonelle inndelingen av rettsområder. Faget omhandler tema fra folkerett, nasjonal rett og samisk rett, der samenes kollektive og individuelle rettigheter er sentrale. I tillegg behandles de særskilte problemstillinger som gjør seg gjeldende for ett folk uten egen stat, og med en rettskultur som avviker fra den stat de tilhører. De særskilte metodiske problemstillinger som oppstår i møtet mellom samisk og norsk rettskultur behandles også.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om de metodiske problemstillinger som er særegne for sameretten
- avansert kunnskap om samenes selvbestemmelsesrett som urfolk

- avansert kunnskap om retten til land, vann og naturressurser i samiske områder, herunder diskusjonen om eiendomsretten til indre Finnmark og reglene om vern mot inngrep i samiske bruksområder
- god kunnskap om reindrifftsrett, særlig dens grunnlag og erstatningsrettslige vern
- god kunnskap om språkrettigheter

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og analysere samerettslige problemstillinger på en metodisk forsvarlig måte
- redegjøre for begrunnelsen for samiske rettigheter
- redegjøre for de tolkningsspørsmål lovgivningen, herunder sameloven og finnmarksloven, reiser
- analysere de menneskerettslige spørsmål som kulturmøtet mellom det norske storsamfunn og det samiske urfolket aktualiserer

3) Pensum

- Susann Funderud Skogvang: Samerett, 2. utgave 2009,
 - Kapittel 1; punkt 1.3 (s. 25 - s. 30)
 - Kapittel 2; punkt 2.3 (s. 54 - s. 61)
 - Kapittel 3-9 (s. 65 - s. 247)
 - Kapittel 10; punkt 10.1 og 10.2 (s. 248 - s. 253) og punkt 10.4 og 10.5 (s. 257 - s. 269)
 - Kapittel 11

Strafferett (15 sp)

1) Faglig innhold

Strafferett deles tradisjonelt inn i en alminnelig og en spesiell del. Den alminnelige delen omfatter rettsregler som er felles for alle straffebestemmelser: vilkår for å straffe (ansvarslæren), samfunnets reaksjoner på straffbar adferd (reaksjonslæren) og fullbyrdelsen av reaksjonene (fullbyrdselslæren). Hovedvekten i faget ligger på ansvarslæren, som omfatter kravet til lovstridig handling, fravær av straffrihetsgrunner, subjektiv skyld og tilstedeværelse av personlige

forutsetninger for straff. Den spesielle strafferetten omfatter utvalgte straffebud innen volds-, sedelighets- og formuesforbrytelser. Faget tar også opp reglene om anvendelse av flere straffebud på samme handling (konkurrens), og går noe inn på årsaker til kriminalitet, straffens formål og virkning.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om særegne metodiske forhold på strafferettens område, herunder ved tolking av straffebud
- avansert kunnskap om ansvarslæren
- avansert kunnskap om utvalgte straffebestemmelser som er satt til å verne liv, legeme og helbred
- avansert kunnskap om utvalgte sedelighetsforbrytelser
- avansert kunnskap om utvalgte formuesforbrytelser
- avansert kunnskap om foretaksstraff
- god kunnskap om konkurrens
- kunnskap om årsaker til kriminalitet og teorier om straffens formål, berettigelse og virkning

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og løse strafferettslige problemstillinger på en metodisk forsvarlig måte
- forklare strafferettens plass i rettssystemet, straffelovgivningens oppbygning og sammenhengen mellom strafferett og straffeprosess
- redegjøre for forholdet mellom strafferett, statsforfatningsrett og folkerett, herunder menneskerettigheter.
- redegjøre for begrunnelsen for straff og ulike straffeteorier.

3) Pensum

- Ståle Eskeland, Strafferett 4.utgave kap. II pkt. 4 og 5, kap. III, kap. IV, Del 2 s.187-190, kap. VII, kap. VIII, kap. IX, kap. X, kap. XI, kap. XII med unntak av pkt. 2.2.2, pkt. 3 og pkt.4, kap. XIII, Del 5 s. 493- 494 og kap. XX (ca. 290 sider).
- Magnus Matningsdal, Norsk spesiell strafferett 2. utgave 2016
 - kap.1, 2, 6, 7, 8,

- kap 9 med unntak av pkt. 9.10,
- kap. 10,
- kap. 11 med unntak av pkt. 11.8-11.11,
- kap. 12 med unntak av pkt. 12.5,
- kap. 13 med unntak av pkt. 13.6-13.7,
- kap. 15,
- kap. 16 med unntak av pkt. 16.10 og 16.12,
- kap. 17. med unntak av pkt. 17.8-17.9,
- kap. 18 med unntak av pkt. 18.4,
- pkt.19.1,
- pkt. 20.1-20.4,
- pkt. 21.1-21.2,
- kap. 22 med unntak av pkt. 22.4,
- kap. 23 med unntak av pkt. 23.6-23.9,
- kap. 26 med unntak av pkt. 26.8-26.9,
- kap. 27 med unntak av pkt. 27.6-27.7,
- kap. 28 med unntak av pkt. 28.9-28.10,
- kap. 29 med unntak av pkt. 29.5,
- kap. 30 med unntak av pkt. 30.5,
- kap. 31 med unntak av pkt. 31.10-31.11,
- kap. 32 med unntak av pkt. 32.4-32.5,
- kap. 37 med unntak av pkt. 37.10-37.11,
- kap. 38 med unntak av pkt. 38.4-38.5,
- kap. 39 med unntak av pkt. 39.11-39.12,
- kap. 43 med unntak av pkt. 43.10 og 43.12,
- kap. 44 med unntak av pkt. 44.3,
- kap. 45 med unntak av pkt. 45.7,
- kap. 46 med unntak av pkt. 46.3,
- kap. 49 med unntak av pkt. 49.9,
- kap. 50 med unntak av pkt. 50.4,
- kap. 52 med unntak av pkt. 52.9 og
- kap. 53 med unntak av pkt. 53.4 (ca. 225 sider).

Rettergang (20 sp)

Faget rettergang omhandler reglene for behandling av sivile saker og straffesaker og består av to disipliner - sivilprosess og straffeprosess, med like mange studiepoeng fordelt på hvert fag.

Sivilprosess

1) Faglig innhold

Sivilprosess omhandler reglene for domstolsbehandling av sivile saker. Prosessreglene bestemmer hvordan en må gå frem for å få rettslig beskyttelse for de posisjoner og/eller rettigheter som fremgår av de materielle regler. Faget omhandler prosessrettslige prinsipper og tvistelovens regler for saksbehandlingen. Kravet til rettferdig rettergang er av fundamental betydning, og grunnlaget for mer spesifikke prinsipper, som kontradiktorisk saksbehandling og likebehandling. I sivile saker er det opp til den enkelte part å utrede en sak og ta standpunkt til om den skal bringes inn for domstolene. Dette har betydning for utforming av regler og prinsipper på området. Disposisjonsprinsippet og forhandlingsprinsippet står her sentralt.

Disposisjonsprinsippet går ut på at det er partene som har herredømme over gjenstanden for prosessen. Kjernen i forhandlingsprinsippet er at partene har hovedansvaret for å skaffe til veie det faktiske grunnlaget for rettens avgjørelse, og at retten bare kan bygge på de påstandsgrunnlag som partene har påberopt. De øvrige sivilprosessrettslige prinsipper omhandles også; muntlig saksbehandling, bevisumiddelbarhet, offentlig saksbehandling, aktiv saksstyring og konsentrasjon av prosessen, proporsjonalitet, bevisfrihet og legdommerdeltakelse.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om prinsippene som gjelder for behandling av sivile saker, herunder den menneskerettslige forankringen av disse.
- avansert kunnskap om reglene om de alminnelige domstolars stedlige kompetanse
- avansert kunnskap om reglene om partsevne og prosessuell handleevne
- avansert kunnskap om reglene om søksmålsgjenstand, søksmålssituasjon og partstilknytning.
- god kunnskap om utforming av stevning og tilsvær
- god kunnskap om rettens forhold til partenes prosesshandlinger
- god kunnskap om rettskraftreglene
- god kunnskap om de øvrige forutsetninger som må foreligge for at en sak skal kunne tas til realitetsbehandling
- god kunnskap om behandling ved allmennprosess
- god kunnskap om hvilke bevis som kan føres, samt beviskravene
- Inngående kunnskap om rettens forhold til partenes prosesshandlinger

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og løse sivilprosessrettslige problemstillinger på en metodisk forsvarlig måte
- benytte de prinsipper som gjelder for behandling av sivile saker i rettslig argumentasjon
- beskrive de enkelte skritt i saksbehandlingen for domstolene
- forstå og analysere hvilke roller og oppgaver de ulike aktørene har
- forstå og analysere etiske problemstillinger aktørene kan bli stilt overfor

3) Pensum

- Jens Edvin A. Skoghøy: Tvisteløsning 2.utgave (2014), pkt. 1.1, kap. 4 med unntak av pkt. 4.2.3, pkt. 5.1-5.3, punkt 6.1, punkt 6.3.1-6.3.4, kap. 7 med unntak av punkt 7.4.4 og 7.5, kap. 10, punkt 11.1, punkt 12.1-12.5 med unntak av punkt 12.3, punkt 13.1, 13.3, 13.5, 13.6 og 13.7, kap. 15, kap. 17 med unntak av pkt. 17.3.4-17.3.8.

Straffeprosess

1) Faglig innhold

Det grunnleggende krav i straffeprosessen er at rettergangen skal være mest mulig betryggende. Dette betyr at de faktiske forhold så langt det lar seg gjøre blir klarlagt og at de rettslige spørsmål blir riktig avgjort, slik at ingen blir uriktig domfelt. Dette kravet må avveies mot hensynet til en hurtig og effektiv rettergang. Ved avveiningen av hensynene må det ses hen til sakens alvorlighet. Straffeprosess omhandler reglene for hvordan straffbare handlinger skal etterforskes og hvordan saker om straff skal behandles i retten. I straffesaker har politi og påtalemyndighet ansvar for å forberede saken gjennom etterforskning og påtalebeslutning før den bringes inn for domstolene. Hovedvekten i faget er på straffeprosessuelle prinsipper og straffeprosesslovens regler for saksbehandling. Det gjelder mer detaljerte prinsipper som er retningsgivende for prosessen: Anklageprinsippet (domstolene trer bare i virksomhet etter begjæring av en påtaleberettiget), offentlighetsprinsippet, muntlighet i saksbehandlingen og bevisumiddelbarhet. Spørsmålene om adgangen til å lese opp tidligere avgitte forklaringer under hovedforhandlingen, tempoet i saksbehandlingen og adgangen til å straffeforfølge når det allerede er reagert på forholdet med en sanksjon (dobbelstraff), er særlig blitt påvirket av EMK og EMDs praksis.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om siktedes rettigheter og plikter
- avansert kunnskap om fornærmedes rettsstilling
- avansert kunnskap om reglene om varetektsfengsling
- avansert kunnskap om prinsippene for behandling av straffesaker, herunder kompetansefordelingen mellom påtalemyndighet og domstol
- avansert kunnskap om hvilke bevis som kan føres, samt beviskravene
- avansert kunnskap om generelle vilkår for bruk av tvangsmidler
- god kunnskap om rettskraftreglene
- god kunnskap om reglene om bruk av skjult fjernsynsovervåking, teknisk sporing, telefonavlytting og annen kommunikasjonskontroll
- god kunnskap om utforming av tiltalebeslutning
- god kunnskap om reglene om forsvarer og bistandsadvokat
- god kunnskap om reglene om gjennomføring av hovedforhandling og dom i tingretten
- kunnskap om organiseringen av påtalemyndigheten
- kunnskap om reglene om forelegg som straff.

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og løse straffeprosessrettslige problemstillinger på en metodisk forsvarlig måte
- benytte de prinsippene som gjelder for behandling av straffesaker i rettslig argumentasjon
- beskrive de enkelte skritt i saksbehandlingen for domstolene
- forstå og analysere hvilke roller og oppgaver de ulike aktørene har
- forstå og analysere etiske problemstillinger aktørene kan bli stilt overfor

3) Pensum

- Johs. Andenæs: Norsk straffeprosess, 4. utgave, samlet utgave ved Tor-Geir Myhrer, Oslo 2009: Kap. 1-4, kap. 6, kap. 7 pkt. I-VI, kap. 8 pkt. I-III, kap. 9-12, kap. 18, kap. 21-29, kap. 31-32, kap. 33 pkt. V, kap. 34-38, kap. 41-42, kap. 44-46, kap. 49, kap. 51, kap. 53-58.

Generell kompetanse:

Etter bestått 4. avdeling kan studenten:

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter om menneskerettigheter til å identifisere og løse menneskerettslige problemstillinger på flere rettsområder
- anvende kunnskap om internasjonal rett til å identifisere og løse folkerettslige- og internrettslige problemstillinger
- identifisere og analysere sammenhenger mellom sentrale prinsipper for rettergang
- utføre omfattende selvstendig arbeid, både skriftlig og muntlig, innenfor rettsområdene som inngår på avdelingen
- løse problemstillinger på rettsområdene som inngår på avdelingen, individuelt og i samarbeid med andre
- kommunisere rettslige resonnementer innenfor rettsområdene på avdelingen på en tydelig og presis måte, skriftlig og muntlig, til fagfellesskapet og allmennheten
- identifisere og reflektere over yrkesetiske problemstillinger som arbeid med fagene på avdelingen kan lede til, og analysere og håndtere disse på en forsvarlig måte

Skriv ut Lukk vindu

Fagbeskrivelse med pensum 4. avdeling

Vedtatt av studieutvalget 01.04.05 (SU 12/04 - DL 200200704-67) jf pkt 7 i studieplan for mastergraden i rettsvitenskap. Endret ved sak SU 54-11, SU 30-12, SU 40-12, SU 12-13, SU 59-13, 94-13, 95-13, 24/15 og sak SU 19/16.

Opprettet dato: 01.10.2008

Forfatter: Solheim Alvestad, Sunniva

Lenke til nettside: https://uit.no/go/target/81911?p_document_id=81911

Fjerde avdeling utgjør fjerde året på masterstudiet i rettsvitenskap. Avdelingen er bygget opp rundt menneskerettigheter, rettergang og strafferett. Avdelingen består av metode- og perspektivfag (15 sp), samerett (5 sp), strafferett (15 sp), rettergang (20 sp) og obligatorisk praksis på fire uker med innlevering av rapport. Avdelingen avsluttes med en hjemmeeksamen og to skoleeksamener. På fjerde avdeling stilles det større krav til både muntlig og skriftlig fremstilling av rettslige resonnementer enn på de tidligere avdelinger.

Metode- og perspektivfaget (15 sp)

Metode- og perspektivfaget utgjør til sammen 15 studiepoeng, og er sammensatt av følgende elementer:

- a) Juridisk metodelære (2 sp)
- b) Etikk (2 sp)
- c) Menneskerettigheter (6 sp)
- d) Rettssosiologi, rettsøkonomi eller rettsfilosofi (5 sp). Studentene skal velge ett av disse tre fagene.

Juridisk metodelære (2 sp)

1) Faglig innhold

Juridisk metode er et gjennomgående tema på masterstudiet. På 4. avdeling bygger faget på læringsutbyttet fra tidligere avdelinger. Det skal gi en dypere innsikt i og forståelse for metodiske problemstillinger. De spesielle metodespørsmålene som oppstår i de øvrige fagene på 4. avdeling står sentralt. Oppmerksomheten rettes særlig mot legalitetsprinsippets betydning i strafferetten og forholdet mellom norsk intern rett og folkerett (inkorporert og ikke-inkorporert). Studier av hvordan norske domstoler anvender internasjonale regler inngår også i faget.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om grunnlaget for og innholdet i legalitetsprinsippet i strafferetten
- avansert kunnskap om forholdet mellom folkerett og norsk intern rett
- god kunnskap om hvordan norske domstoler anvender internasjonale regler

Ferdigheter.

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- anvende det strafferettslige legalitetsprinsippet i juridisk argumentasjon.
- anvende den juridiske metode for å harmonisere folkerett og norsk intern rett, og for å løse motstrid mellom folkerett og norsk intern rett
- redegjøre for hvordan norske domstoler anvender internasjonale regler

3) Pensum

- Helge Røstad, Lovprinsippet i strafferetten. Noen refleksjoner, Innkast i straffefeltet, 1993, s. 67-87
- Jens Edvin A. Skoghøy, Norske domstolars lovkontroll i forhold til inkorporerte menneskerettigheter, LoR 2002, s. 337-354

- Hans Petter Graver: Dømmer Høyesterett i siste instans?, JV Vol 37, h 4/5 2002, s. 263-281
- Hans Petter Graver: Internasjonale konvensjoner som rettskilde, JV 2003/8, s. 468-489

*** Artiklene selges i kompendium hos Akademisk Kvarter**

Etikk (2 sp)

1) Faglig innhold

Etikk er et gjennomgående tema på masterstudiet. Formålet er å gi studentene et grunnlag for å identifisere og resonnere over etiske problemstillinger som oppstår i arbeidssituasjonen som jurist. På 4. avdeling er hovedvekten lagt på yrkene påtalejurist, dommer og forsvarsadvokat.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten :

- avansert kunnskap om hvilke situasjoner som kan inneholde etiske problemstillinger innenfor yrkene påtalejurist, forsvarsadvokat og dommer
- avansert kunnskap om regler knyttet til slike situasjoner

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere, analysere og ta stilling til etiske problemstillinger som kan oppstå innenfor yrkene påtalejurist, dommer og forsvarsadvokat

3) Pensum

- Arne Fanebust; Nadia Hall; Nils Erik Lie; Tor-Geir Myhrer; Anne Lise Rønneberg; Petter Chr. Sogn og Henrik Syse: Juss og etikk. Følgende artikler i boken er pensum:
 - God påtaleskikk
 - Korrekt og ukorrekt dommeratferd i og utenfor rettssalen
 - Aktuelle problemstillinger sett fra forsvarsadvokatens ståsted
 - Johs. Andenæs: Ridder for rettferdighet eller leiesoldat for kjeltringer, i Johs. Andenæs, Etter overveielse, Artikler i utvalg, 1983-1992, s. 99-115
 - Johs. Andenæs: God Åklagarsed, i Johs. Andenæs, Etter overveielse, artikler i utvalg, 1983-1992, s. 88- 97.

****Johs. Andenæs sine artikler selges i kompendium hos Akademisk Kvarter (samme kompendium som under juridisk metodelære)***

Menneskerettigheter (6 sp)

1) Faglig innhold

Faget menneskerettigheter bygger videre på innføringen i folkerett på første avdeling, og utyper den kunnskap studentene har fått om noen sentrale menneskerettigheter på første og andre avdeling. Menneskerettighetene hører under den spesielle del av folkeretten. De har sitt historiske utspring i naturretten, og bygger på at alle mennesker har visse ukrenkelige rettigheter. Disse rettighetene kommer regelmessig i konflikt med nasjonalstatenes prioriteringer og oppfatninger. Det er et statsansvar å gjennomføre menneskerettighetene i nasjonal rett og å påse at de følges. Faget tar opp utvalgte menneskerettigheter slik de kommer til uttrykk i Den europeiske menneskerettighetskonvensjon av 1950 (EMK) med tilleggsprotokoller (TP). Det legges særlig vekt på vernet mot vilkårlig frihetsberøvelse og andre frihetsinnskrenkninger (EMK art. 5), retten til rettferdig rettergang (EMK art. 6), legalitetsprinsippet (EMK art. 7), retten til privatliv og familieliv (EMK art. 8) og vernet mot gjentatt straffeforfølgelse (EMK art. 7, TP art. 4). I faget inngår også et praktisk-metodisk element; å finne frem til og anvende internasjonale kilder.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om særegne metodiske forhold på menneskerettighetenes område, herunder betydningen av Den europeiske menneskerettsdomstols (EMD) praksis
- avansert kunnskap om innholdet i vernet mot vilkårlig frihetsberøvelse, retten til rettferdig rettergang, legalitetsprinsippet, retten til privatliv og familieliv og vernet mot gjentatt straffeforfølgelse
- avansert kunnskap om menneskerettighetenes innvirkning på norsk rett
- god kunnskap om menneskerettighetenes utvikling og plass i folkeretten
- kunnskap om EMDs organisasjon og saksbehandling

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og løse menneskerettslige problemstillinger på en metodisk forsvarlig måte
- redegjøre for forholdet mellom internasjonale menneskerettigheter og norsk rett

3) Pensum

- Jørgen Aall, Rettsstat og menneskerettigheter, 4 utg s. 118-148; s. 214-218; s. 246-251; s. 347 – 521 (213 sider)
- Karen Reid, A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights, 4. utg. (Sweet & Maxwell, London 2011), kapittel A: Procedure before the European Court of Human Rights, s. 7-20. (på side 20 frem til temaet "interim relief".)

* Artikkelen selges i kompendium hos Akademisk Kvarter

Retts sosiologi (5 sp)

1) Faglig innhold

Retts sosiologiens hovedproblemstillinger er samfunnsforholdenes innvirkning på retten, rettens innvirkning på samfunnsforholdene og vekselvirkningen mellom disse. Endringer i samfunnsforholdene kan medføre endringer i rettsregler og argumentasjonsmønstre i rettsanvendelsen. Et annet tema er hvorvidt rettsreglene realiserer målene lovgiver ønsker å

oppnå. Faget tar også opp aktuelle rettssosiologiske debatter. I tillegg er en analyse av juristers rolle i samfunnet omfattet.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om rettssosiologiens hovedproblemstillinger
- avansert kunnskap om juristprofesjonens rolle i samfunnet
- kunnskap om forskjellige måter å drive rettssosiologisk forskning på
- kunnskap om sentrale rettssosiologiske debatter

Ferdigheter.

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og diskutere rettssosiologiske problemstillinger, herunder ved å anvende rettssosiologiske undersøkelser
- selvstendig vurdere juristprofesjonens rolle i samfunnet
- benytte rettssosiologiske hensyn i juridisk argumentasjon

3) Pensum

- Mathiesen, Thomas: Retten i samfunnet – en innføring i rettssosiologi. 6. Utgave: Kapittel I, med unntak av punkt 4 og 5, kapittel II med unntak av punkt 2.1.2, 2.2.2 og 3.2 og kapittel III, med unntak av punkt 3.4. (189 sider).

Rettsøkonomi

1) Faglig innhold

Rettsøkonomiske analyser har som formål å avklare rettsreglers virkninger og vurdere hvilke regler som er best egnet til å oppnå gitte målsetninger. I dette faget fokuseres det særlig på rettsreglenes betydning for såkalt samfunnsøkonomisk effektiv ressursbruk og ønsket formuesfordeling (Pareto-effektivitet). Faget omfatter analyser av eiendomsretten, erstatningsrettens grunnvilkår og miljørett.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om rettsøkonomiens analyseverktøy og metoder
- god kunnskap om rettsøkonomiske analyser av eiendomsretten
- god kunnskap om rettsøkonomiske analyser av erstatningsrettens grunnvilkår
- god kunnskap om rettsøkonomiske analyser av miljørett
- kunnskap om grunnleggende modeller for likevektsanalyse og forskjellige versjoner av det såkalte Coase- teoremet

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og diskutere rettsøkonomiske problemstillinger på en metodisk forsvarlig måte
- benytte rettsøkonomiske hensyn i juridisk argumentasjon

3) Pensum

- Erling Eide og Endre Stavang: Rettsøkonomi, (2008): DEL I "Rettsøkonomi og samfunnsøkonomisk teori". Kap. 1-6, s. 21-155 (obligatorisk del - ca. 134 sider)

Med tillegg av:

- Erling Eide og Endre Stavang: Rettsøkonomi, (2008): DEL II "Tingsrett og beslektede emner". Kap. 7-11, s. 157-231 (valgfri del ca. 74 sider - til sammen ca. 208 sider)

ELLER

- Erling Eide og Endre Stavang: Rettsøkonomi, (2008): DEL III "Erstatningsrett". Kap. 12-14, s. 233-282 (valgfri del ca. 49 sider - til sammen ca. 183 sider)

ELLER

- Erling Eide og Endre Stavang: Rettsøkonomi, (2008): DEL VI "Anvendt rettsøkonomi". Kap. 23-26, s. 547-606 (valgfri del ca. 59 sider - til sammen ca. 193 sider).

Rettsfilosofi (5 sp)

1) Faglig innhold

Rettsfilosofi omhandler jussens grunnspørsmål. Rettsfilosofi faget på 4. avdeling har tre hovedtemaer. Det første temaet er *Hva er rettsfilosofi?* Temaet bygger på refleksjon rundt spørsmålene om hva rett er, hvordan vi får kunnskap om retten og hvordan retten kan legitimeres. Studentene blir orientert om sentrale rettsfilosofiske posisjoner. Denne delen er kortfattet og er ment som introduksjon til fagets andre og mest sentrale del. Det andre hovedtemaet er *Rettsfilosofi og juridisk metode*. Temaet bygger på diskusjoner om grunnleggende sider ved den juridiske metoden og på sammenhengen mellom rettens grunnlagsproblemer og juridisk metode. Det tredje hovedtemaet er *Rettsfilosofi og fagdebatt*. Temaet omfatter aktuelle rettsfilosofiske diskusjoner i sammenheng med straff, menneskerettigheter og feministisk rettsteori.

2) Læringsutbytte

Kunnskap.

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om mangfoldet i debatten om Eckhoffs rettskildemodell, eller annerledes sagt, om den rettsrealistiske rettskildelære
- god kunnskap om rettslig argumentasjon og rettslig rettferdiggjørelse av avgjørelser
- kunnskap om hva som påvirker våre syn på spørsmålene om hva rett er, hvordan vi får kunnskap om retten og hvordan retten kan legitimeres
- kunnskap om grunnleggende sider ved den juridiske metoden og om sammenhengen mellom rettens grunnlagsproblemer og juridisk metode
- kunnskap om noen dagsaktuelle fagdebatter innom feltet

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- forklare hva som påvirker våre syn på spørsmålene om hva rett er, hvordan vi får kunnskap om retten og hvordan retten kan legitimeres
- diskutere grunnleggende sider ved den juridiske metoden og reflektere over sammenhengen mellom rettens grunnlagsproblemer og juridisk metode
- bedrive selvstendig metodisk tenkning og kunne evaluere kvaliteten på juridisk argumentasjon i større grad
- forklare og kritisk reflektere over de problemstillinger og den argumentasjon som tematiseres i pensum

3) Pensum

- Del I Innledning til kompendium i rettsfilosofi og Hva er rettsfilosofi
 - Innledning av Dag Michalsen, Eva Maria Svensson og Kristine H. Korsnes.
 - Bernt, Jan Fridthjof, Den ene og retten – brytningen mellom liberalisme og kollektivism i norsk rettsteori, Rett og Toleranse festskrift til Helge J. Thue 2007, s. 488-503.
- Del II Rettsfilosofi og juridisk metode
 - Askeland, Bjarte, Rettskildelærens utvikling i rettsteoretisk belysning, Jussens Venner 2003 s 8-23.
 - Graver, Hans Petter, Keiserens garderobe: Eckhoffs rettskildelære og utfordringer fremover, Tidsskrift for rettsvitenskap 2000 s. 429-476.
 - Morten Kinander, En kritisk vurdering av moderne hermeneutisk rettsteori, Retfærd nr. 103, 2003 s. 14-22.
 - Blandhol, Sverre, Pragmatismens aktualitet i rettsvitenskap og rettsanvendelse, TfR 2004 s.365-390.

- Bernt, Jan Fridthjof, Det juridiske fortolkningsfellesskap som referanseramme for avgjørelse av juridiske tvilsspørsmål, *Arbeid og rett: Festschrift til Henning Jakhellns 70-årsdag 2009* s. 31-43.
- Del III Rettsfilosofi og fagdebatt
 - Straff: Jacobsen, Jørn RT, Fiksjon utan moral eller konstruksjon utan verdi? Om det ideologiske grunnlaget for straffansvar for juridiske personar, *Tidsskrift for strafferett*, 2009, s 43-74.
 - Rettskomparasjon: Cordero Moss, Giuditta, A Comparison of Italian, English and Norwegian Inheritance Rules as an Illustration of Different Legal Methods, *Tidsskrift for rettsvitenskap*, 1999 s. 884-903.
 - Feministisk rettsteori: Jørgensen, Stine, Feministisk rettsteori, *Retfilosofi i Centrale tekster og temaer*, Ole Hammerslev og Henrik Palmer Olsen (red.), Hans Reitzels Forlag, København 2011, s. 665-683 (uten referanseliste t.o.m. s. 680).

Samerett (5 sp)

1) Faglig innhold

Samerett bygger på innføringen i folkerett fra første avdeling. Faget tar opp rettslige problemstillinger som berører samene i egenskap av å være et urfolk. Det dreier seg særlig om spørsmål som går på tvers av den tradisjonelle inndelingen av rettsområder. Faget omhandler tema fra folkerett, nasjonal rett og samisk rett, der samenes kollektive og individuelle rettigheter er sentrale. I tillegg behandles de særskilte problemstillinger som gjør seg gjeldende for ett folk uten egen stat, og med en rettskultur som avviker fra den stat de tilhører. De særskilte metodiske problemstillinger som oppstår i møtet mellom samisk og norsk rettskultur behandles også.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om de metodiske problemstillinger som er særegne for sameretten
- avansert kunnskap om samenes selvbestemmelsesrett som urfolk

- avansert kunnskap om retten til land, vann og naturressurser i samiske områder, herunder diskusjonen om eiendomsretten til indre Finnmark og reglene om vern mot inngrep i samiske bruksområder
- god kunnskap om reindrifftsrett, særlig dens grunnlag og erstatningsrettslige vern
- god kunnskap om språkrettigheter

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og analysere samerettslige problemstillinger på en metodisk forsvarlig måte
- redegjøre for begrunnelsen for samiske rettigheter
- redegjøre for de tolkningsspørsmål lovgivningen, herunder sameloven og finnmarksloven, reiser
- analysere de menneskerettslige spørsmål som kulturmøtet mellom det norske storsamfunn og det samiske urfolket aktualiserer

3) Pensum

- Susann Funderud Skogvang: Samerett, 2. utgave 2009,
 - Kapittel 1; punkt 1.3 (s. 25 - s. 30)
 - Kapittel 2; punkt 2.3 (s. 54 - s. 61)
 - Kapittel 3-9 (s. 65 - s. 247)
 - Kapittel 10; punkt 10.1 og 10.2 (s. 248 - s. 253) og punkt 10.4 og 10.5 (s. 257 - s. 269)
 - Kapittel 11

Strafferett (15 sp)

1) Faglig innhold

Strafferett deles tradisjonelt inn i en alminnelig og en spesiell del. Den alminnelige delen omfatter rettsregler som er felles for alle straffebestemmelser: vilkår for å straffe (ansvarslæren), samfunnets reaksjoner på straffbar adferd (reaksjonslæren) og fullbyrdelsen av reaksjonene (fullbyrdselslæren). Hovedvekten i faget ligger på ansvarslæren, som omfatter kravet til lovstridig handling, fravær av straffrihetsgrunner, subjektiv skyld og tilstedeværelse av personlige

forutsetninger for straff. Den spesielle strafferetten omfatter utvalgte straffebud innen volds-, sedelighets- og formuesforbrytelser. Faget tar også opp reglene om anvendelse av flere straffebud på samme handling (konkurrens), og går noe inn på årsaker til kriminalitet, straffens formål og virkning.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om særegne metodiske forhold på strafferettens område, herunder ved tolking av straffebud
- avansert kunnskap om ansvarslæren
- avansert kunnskap om utvalgte straffebestemmelser som er satt til å verne liv, legeme og helbred
- avansert kunnskap om utvalgte sedelighetsforbrytelser
- avansert kunnskap om utvalgte formuesforbrytelser
- avansert kunnskap om foretaksstraff
- god kunnskap om konkurrens
- kunnskap om årsaker til kriminalitet og teorier om straffens formål, berettigelse og virkning

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og løse strafferettslige problemstillinger på en metodisk forsvarlig måte
- forklare strafferettens plass i rettssystemet, straffelovgivningens oppbygning og sammenhengen mellom strafferett og straffeprosess
- redegjøre for forholdet mellom strafferett, statsforfatningsrett og folkerett, herunder menneskerettigheter.
- redegjøre for begrunnelsen for straff og ulike straffeteorier.

3) Pensum

- Ståle Eskeland, Strafferett 4.utgave kap. II pkt. 4 og 5, kap. III, kap. IV, Del 2 s.187-190, kap. VII, kap. VIII, kap. IX, kap. X, kap. XI, kap. XII med unntak av pkt. 2.2.2, pkt. 3 og pkt.4, kap. XIII, Del 5 s. 493- 494 og kap. XX (ca. 290 sider).
- Magnus Matningsdal, Norsk spesiell strafferett 2. utgave 2016
 - kap.1, 2, 6, 7, 8,

- kap 9 med unntak av pkt. 9.10,
- kap. 10,
- kap. 11 med unntak av pkt. 11.8-11.11,
- kap. 12 med unntak av pkt. 12.5,
- kap. 13 med unntak av pkt. 13.6-13.7,
- kap. 15,
- kap. 16 med unntak av pkt. 16.10 og 16.12,
- kap. 17. med unntak av pkt. 17.8-17.9,
- kap. 18 med unntak av pkt. 18.4,
- pkt.19.1,
- pkt. 20.1-20.4,
- pkt. 21.1-21.2,
- kap. 22 med unntak av pkt. 22.4,
- kap. 23 med unntak av pkt. 23.6-23.9,
- kap. 26 med unntak av pkt. 26.8-26.9,
- kap. 27 med unntak av pkt. 27.6-27.7,
- kap. 28 med unntak av pkt. 28.9-28.10,
- kap. 29 med unntak av pkt. 29.5,
- kap. 30 med unntak av pkt. 30.5,
- kap. 31 med unntak av pkt. 31.10-31.11,
- kap. 32 med unntak av pkt. 32.4-32.5,
- kap. 37 med unntak av pkt. 37.10-37.11,
- kap. 38 med unntak av pkt. 38.4-38.5,
- kap. 39 med unntak av pkt. 39.11-39.12,
- kap. 43 med unntak av pkt. 43.10 og 43.12,
- kap. 44 med unntak av pkt. 44.3,
- kap. 45 med unntak av pkt. 45.7,
- kap. 46 med unntak av pkt. 46.3,
- kap. 49 med unntak av pkt. 49.9,
- kap. 50 med unntak av pkt. 50.4,
- kap. 52 med unntak av pkt. 52.9 og
- kap. 53 med unntak av pkt. 53.4 (ca. 225 sider).

Rettergang (20 sp)

Faget rettergang omhandler reglene for behandling av sivile saker og straffesaker og består av to disipliner - sivilprosess og straffeprosess, med like mange studiepoeng fordelt på hvert fag.

Sivilprosess

1) Faglig innhold

Sivilprosess omhandler reglene for domstolsbehandling av sivile saker. Prosessreglene bestemmer hvordan en må gå frem for å få rettslig beskyttelse for de posisjoner og/eller rettigheter som fremgår av de materielle regler. Faget omhandler prosessrettslige prinsipper og tvistelovens regler for saksbehandlingen. Kravet til rettferdig rettergang er av fundamental betydning, og grunnlaget for mer spesifikke prinsipper, som kontradiktorisk saksbehandling og likebehandling. I sivile saker er det opp til den enkelte part å utrede en sak og ta standpunkt til om den skal bringes inn for domstolene. Dette har betydning for utforming av regler og prinsipper på området. Disposisjonsprinsippet og forhandlingsprinsippet står her sentralt.

Disposisjonsprinsippet går ut på at det er partene som har herredømme over gjenstanden for prosessen. Kjernen i forhandlingsprinsippet er at partene har hovedansvaret for å skaffe til veie det faktiske grunnlaget for rettens avgjørelse, og at retten bare kan bygge på de påstandsgrunnlag som partene har påberopt. De øvrige sivilprosessrettslige prinsipper omhandles også; muntlig saksbehandling, bevisumiddelbarhet, offentlig saksbehandling, aktiv saksstyring og konsentrasjon av prosessen, proporsjonalitet, bevisfrihet og legdommerdeltakelse.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om prinsippene som gjelder for behandling av sivile saker, herunder den menneskerettslige forankringen av disse.
- avansert kunnskap om reglene om de alminnelige domstolars stedlige kompetanse
- avansert kunnskap om reglene om partsevne og prosessuell handleevne
- avansert kunnskap om reglene om søksmålsgjenstand, søksmålssituasjon og partstilknytning.
- god kunnskap om utforming av stevning og tilsvær
- god kunnskap om rettens forhold til partenes prosesshandlinger
- god kunnskap om rettskraftreglene
- god kunnskap om de øvrige forutsetninger som må foreligge for at en sak skal kunne tas til realitetsbehandling
- god kunnskap om behandling ved allmennprosess
- god kunnskap om hvilke bevis som kan føres, samt beviskravene
- Inngående kunnskap om rettens forhold til partenes prosesshandlinger

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og løse sivilprosessrettslige problemstillinger på en metodisk forsvarlig måte
- benytte de prinsipper som gjelder for behandling av sivile saker i rettslig argumentasjon
- beskrive de enkelte skritt i saksbehandlingen for domstolene
- forstå og analysere hvilke roller og oppgaver de ulike aktørene har
- forstå og analysere etiske problemstillinger aktørene kan bli stilt overfor

3) Pensum

- Jens Edvin A. Skoghøy: Tvisteløsning 2.utgave (2014), pkt. 1.1, kap. 4 med unntak av pkt. 4.2.3, pkt. 5.1-5.3, punkt 6.1, punkt 6.3.1-6.3.4, kap. 7 med unntak av punkt 7.4.4 og 7.5, kap. 10, punkt 11.1, punkt 12.1-12.5 med unntak av punkt 12.3, punkt 13.1, 13.3, 13.5, 13.6 og 13.7, kap. 15, kap. 17 med unntak av pkt. 17.3.4-17.3.8.

Straffeprosess

1) Faglig innhold

Det grunnleggende krav i straffeprosessen er at rettergangen skal være mest mulig betryggende. Dette betyr at de faktiske forhold så langt det lar seg gjøre blir klarlagt og at de rettslige spørsmål blir riktig avgjort, slik at ingen blir uriktig domfelt. Dette kravet må avveies mot hensynet til en hurtig og effektiv rettergang. Ved avveiningen av hensynene må det ses hen til sakens alvorlighet. Straffeprosess omhandler reglene for hvordan straffbare handlinger skal etterforskes og hvordan saker om straff skal behandles i retten. I straffesaker har politi og påtalemyndighet ansvar for å forberede saken gjennom etterforskning og påtalebeslutning før den bringes inn for domstolene. Hovedvekten i faget er på straffeprosessuelle prinsipper og straffeprosesslovens regler for saksbehandling. Det gjelder mer detaljerte prinsipper som er retningsgivende for prosessen: Anklageprinsippet (domstolene trer bare i virksomhet etter begjæring av en påtaleberettiget), offentlighetsprinsippet, muntlighet i saksbehandlingen og bevisumiddelbarhet. Spørsmålene om adgangen til å lese opp tidligere avgitte forklaringer under hovedforhandlingen, tempoet i saksbehandlingen og adgangen til å straffeforfølge når det allerede er reagert på forholdet med en sanksjon (dobbelstraff), er særlig blitt påvirket av EMK og EMDs praksis.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått fjerde avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om siktedes rettigheter og plikter
- avansert kunnskap om fornærmedes rettsstilling
- avansert kunnskap om reglene om varetektsfengsling
- avansert kunnskap om prinsippene for behandling av straffesaker, herunder kompetansefordelingen mellom påtalemyndighet og domstol
- avansert kunnskap om hvilke bevis som kan føres, samt beviskravene
- avansert kunnskap om generelle vilkår for bruk av tvangsmidler
- god kunnskap om rettskraftreglene
- god kunnskap om reglene om bruk av skjult fjernsynsovervåking, teknisk sporing, telefonavlytting og annen kommunikasjonskontroll
- god kunnskap om utforming av tiltalebeslutning
- god kunnskap om reglene om forsvarer og bistandsadvokat
- god kunnskap om reglene om gjennomføring av hovedforhandling og dom i tingretten
- kunnskap om organiseringen av påtalemyndigheten
- kunnskap om reglene om forelegg som straff.

Ferdigheter

Etter bestått fjerde avdeling kan studenten:

- identifisere og løse straffeprosessrettslige problemstillinger på en metodisk forsvarlig måte
- benytte de prinsippene som gjelder for behandling av straffesaker i rettslig argumentasjon
- beskrive de enkelte skritt i saksbehandlingen for domstolene
- forstå og analysere hvilke roller og oppgaver de ulike aktørene har
- forstå og analysere etiske problemstillinger aktørene kan bli stilt overfor

3) Pensum

- Johs. Andenæs: Norsk straffeprosess, 4. utgave, samlet utgave ved Tor-Geir Myhrer, Oslo 2009: Kap. 1-4, kap. 6, kap. 7 pkt. I-VI, kap. 8 pkt. I-III, kap. 9-12, kap. 18, kap. 21-29, kap. 31-32, kap. 33 pkt. V, kap. 34-38, kap. 41-42, kap. 44-46, kap. 49, kap. 51, kap. 53-58.

Generell kompetanse:

Etter bestått 4. avdeling kan studenten:

- anvende sine kunnskaper og ferdigheter om menneskerettigheter til å identifisere og løse menneskerettslige problemstillinger på flere rettsområder
- anvende kunnskap om internasjonal rett til å identifisere og løse folkerettslige- og internrettslige problemstillinger
- identifisere og analysere sammenhenger mellom sentrale prinsipper for rettergang
- utføre omfattende selvstendig arbeid, både skriftlig og muntlig, innenfor rettsområdene som inngår på avdelingen
- løse problemstillinger på rettsområdene som inngår på avdelingen, individuelt og i samarbeid med andre
- kommunisere rettslige resonnementer innenfor rettsområdene på avdelingen på en tydelig og presis måte, skriftlig og muntlig, til fagfellesskapet og allmennheten
- identifisere og reflektere over yrkesetiske problemstillinger som arbeid med fagene på avdelingen kan lede til, og analysere og håndtere disse på en forsvarlig måte

